

ГЛАС

СРПСКИ

ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

1

ИЗДАЊЕ

БАЊА ЛУКА, 4. И 5. ЈУНИ 1994. ГОДИНЕ • БРОЈ 7364 И 7365 ГОДИНА LI • ПРИМЈЕРАК 50 НОВИХ ПАРА

"ГЛАС СРПСКИ" УКАЗУЈЕ

ПРИЗИВАЊЕ БИЈЕЛЕ КУГЕ

(поводом чињенице да је цијена боравка дјете у вртићима од марта до данас увећана 500 одсто!!!)

Потоомство под притиском „економских категорија“

(СНИМИО: ДАВОРИН РЕЉИП)

13. страна

ДАНАС У "ГЛАСУ СРПСКОМ"

ИНТЕРВЈУ „ГЛАСА СРПСКОГ“:
ДРАГАН МАЈСТОРОВИЋ, СЕКРЕТАР
СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА БОРАЧКА ПИТАЊА
СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ БАЊА ЛУКА

ДОСТОЈАНСТВО И ЗАКОНИТОСТ

СТРАНЕ 8. И 9.

ШКОЛА И РАТ

ПОНЕКАД САМ ГЛАДАН

СТРАНА 10.

О ПОЈАВИ СВИЊСКЕ КУГЕ НА КРАЈИШКИМ
СТОЧНИМ ПИЈАЦАМА

ПРЕКУПЦИ УВЕЗЛИ БОЛЕСТ

СТРАНА 11.

ИЗВАНРЕДНИ РЕЗУЛТАТИ
У ПОЉОПРИВРЕДНОМ ДОБРУ
„МЛАДЕН СТОЈАНОВИЋ“

И ПАМЕТ И ЖУЉ

СТРАНА 14.

У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ СЕ ЈОШ НЕ
ЗНА КАДА ЋЕ ПОЧЕТИ ИСПЛАТА СТАРЕ
ДЕВИЗНЕ ШТЕДЊЕ

ДЕВИЗНЕ КЊИЖИЦЕ НА ЧЕКАЊУ

СТРАНА 11.

КУЛТУРА О КУЛТУРА

НЕДОУМИЦЕ НАКОН 39. СТЕРИЈИНОГ
ПОЗОРЈА

БЕЗ ПРАВОГ УЗБУЂЕЊА

Призор из награђене пред-
ставе „Лажни цар Шћепан
Мали“

СТРАНА 16.

КАД СРЦЕ БИЈЕ У РИТМУ КОМЕДИЈЕ

ДОКТОР - СИЈАЧ СМИЈЕХА

СТРАНА 17.

ПРОМОЦИЈА ЗБИРКЕ ПЈЕСАМА
РАДОМИРА Ђ. ЈОКИЋА
„ЧУВЕНА БАЛАДА О НАМА“

ПРЕГРШТ ЛИРСКИХ МЕДАЉОНА

СТРАНА 17.

ПРВИ САМОСТАЛНИ КОНЦЕРТ
БАЊОЛУЧКИХ „ВРАПЧИЊА“

ДЈЕЦА ПЕВАЈУ

СТРАНА 17.

У КРАЈИШКОМ НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ:
ПРЕМИЈЕРА ДРАМЕ „КОЧИЊЕВИ
ПОСЉЕДЊИ ДАНИ“

НАБУЈАЛЕ ЕМОЦИЈЕ

СТРАНА 16.

ТИМ ПОВОДОМ

СТВОРЕЊЕ И ТВОРАЦ

Пише: Павле Меселџија

Пети јуни у цијелом свијету је посвећен животној средини - природи. Умјесто да смо јој окренути свих 360 дана у години, јер нам природа даје основне елементе за живот ми јој великодушно одредисмо један дан. Али добро је да је и тако, јер да нема и тог дана, тешко да би се појавио и овај и слични чланци.

Подсјетимо да је прије 22 године на данашњи дан у Стокхолму под покровитељством Уједињених нација почела конференција посвећена заштити човјекове средине и самог човјека. У донесеној Декларацији на том скупу од 25 тачака основно је да је „човјек створење и творац средине која му даје физичку подлогу и пружа могућност за интелектуални, морални, друштвени и духовни развој...“ али је „достигнута фаза на планети када човјек због развоја науке и технологије стиче моћ да беспријекорно преображава своју околину...“ На многим мјестима смо свједоци дјела цивилизације у деградацији природе, кроз загађивање и уништавање њених богатстава, љепоте и других вриједности, до опасних граница. Многе индустријализоване зоне у свијету су толико затворене да се у њима већ трују људи, животиње и биљке. А сукоб човјека и природе почео је давно.

Тежећи да освоји и потчини природу и користи природне силе, у својој сталној борби за опстанак човјек је желио да оствари своје основне животне захтјеве и потребе које су се са развојем друштва повећале по обиму и квалитету. Заправо, човјек се одувјек према природи односио као господар и израбљивач, што је касније са развојем науке и технологије могао да чини знатно више него раније. Темпо научних и технолошких достигнућа, нарочито у фази интензивног индустријског и технолошког развоја, достигао је у посљедње вријеме веома велике, готово застрашујуће размјере. Примјена технолошких достигнућа у појединим процесима има такав интензитет да је у развијеним индустријским зонама дошло до забрињавајућег нарушавања еколошке равнотеже и деградације животне средине.

Треба отворено рећи да сукоб са природом почиње од човјека, он није изазван природним условима, већ људском активносту. Природа не може да се брани, она једино може да се освети. Загађењем многих људских станишта, људи су у негативном смислу измијенили факторе сопственог опстанка и у многим срединама покренули против себе законе природе. Природа, међутим, не остаје дужна, она се већ почела светити човјеку.

Људи су у својим пљачкашким походима према природи, у првом реду и у највећем обиму били усмјерени према шумама (што се, нажалост, збива и данас). Војена идејама користи, њихов однос према природи био је технократски, убијеђени да се природа може потпуно преобразавати у складу са њиховим интересима. У току посљедњих година човјечанство је уништило двије трећине дрвећа на земљи. Непромишљеним акцијама људи уништено је око 150 животињских врста. Пошто је загадио ужу околину, човјек је почео да трује планету као цјелину. Као резултат људске активности, јер су наука и техника постигли такав развој који се до јуче није могло ни замислити, годишње у атмосферу одлази више од 100 милиона тона CO₂ и огромне количине других штетних гасова и супстанци. Због тога су почели са искрсавају новим и сложеним проблемима, јер се човјечанство суочило са глобалним загађењем.

Човјек је, углавном, искључиво субјект који је довео до оваког степена, али он је, и то једини, онај који може и мора да брзо изради рјешења да се заштити и очува складан однос човјека и природе, прије свега ради здравља и опстанка како садашње, тако и будуће генерације.

СТРУЈЕ ОПЕТ НЕМА

ДУГО ГЛЕДАЊЕ У НЕБО

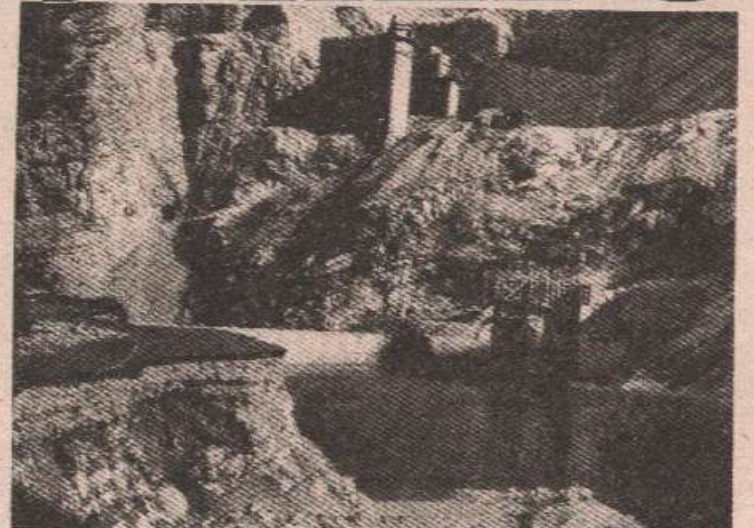
Расположива преносна мрежа Републике Српске није у могућности да из Србије доводи већу количину енергије, а будући да су и дотоци воде све мањи редукција је неминовна и наредних дана

БАЊА ЛУКА, 3. јуна - Иако је незахвално давати дугорочнију, прогнозу, већ постаје сигурно да ће се редукција струје наставити и наредне седмице, каже Душко Мијатовић, директор у „Електропреносу“.

Објашњење зашто је од понедељка почело циклично искључивање струје, дао је „Гласу српском“ и Телевизији Бања Лука, Драго Давидовић, директор „Електропреноса“, који је рекао да ће редукција трајати кратко, пар дана, и да је разлог поправак преносне мреже. У исто вријеме, Никола Ерцег, директор „Електропривреде“ Републике Српске, изјављује за „С“ - канал да је редукција наступила услед неплаћања струје. Након различитих изјава одговорних људи потрошачи су с правом збуњени. Приче по граду почињу да круже - опет нас варају, зашто нико не каже праву истину...

Међутим, истина је и једно и друго. Свако има право, на свој начин, али потрошачи и даље неће имати струју. Зашто?

На Палама сам изјавио да струје нема због неплаћања, јер то вриједи за те крајеве. На том подручју бивше БиХ уведена је редукција и испорука струје је смањена за 30 одсто. Али, ови наши крајеви добијају струју преко далеководу у Србији и случајно се „локлопило“ да се вршила поправка преносне мреже на далеководу Сремска Митровица Шабац. Потрошачи тре-

Само уредније плаћање утрошене струје води бољем снабдијевању: ХЕ Бочац

ба да знају да сву струју коју добијамо из Србије мормо и платити. „Електропривреда“ Републике Српске је у таквој ситуацији да умногоме зависи од уплате за утрошену струју. Дуго смо најављивали редукцију у љетном периоду ако се обим плаћања не повећа. Већ сад се осјећа пораст плаћања и само таквим понашањем потрошача можемо у неко боље вријеме очекивати струју из наших крајева, па нећемо бити овисни о поправку далеководу јер ћемо имати своју електромрежу. А да би се све постигло, потребно је окончати започете радове - то опет кошта. Дакле, садашња редукција је због поправки преносне мреже, а већ наредна би се могла наставити - због неплаћања и због суше, истиче Никола Ерцег.

Поправак преносне мреже

ће у Србији бити завршен за дан - два, али расположива преносна мрежа Републике Српске није у могућности да одатле доводи већу количину енергије.

- Да буде јасно, ми и даље зависимо од воде, а тренутно су смањени сви дотоци у акумулације. Редукцијом која је почела почетком седмице планирано је да сваки дан уштеда буде 15 одсто. Како је примјера ради, јучерашња уштеда била само пет одсто, то ће се одразити на испоруке струје у наредним данима. А пошто метеоролози не предвиђају обилније падавине, потрошачи морају знати да ће редукција бити још већа. Тренутно је то четири до шест сати дневно без струје, али су могућа и дужа искључења, каже Душко Мијатовић из „Електропреноса“.

М. САМАРЦИЋ

ИЗ БАЊОЛУЧКЕ ФАБРИКЕ ДУВАНА

„СУПЕРКОЛО“ НАЈЈЕФТИНИЈЕ

БАЊА ЛУКА, 3. маја - На недавно одржаном новосадском сајму бањолучка Фабрика дувана промовисала је нову врсту цигарета „суперколо“. По завршетку сајма овај производ се нашао на тржишту Савезне Републике Југославије.

- Од постојања Фабрике дувана наши су производи присутни на тржишту Савезне Републике Југославије. За све ово вријеме док рат траје сарадњу нисмо прекидали. Ове године у плану нам је да остваримо производњу од хиљаду тона. Како бисмо успјели да оно што произведемо и продамо,

одлучили смо да на југословенско тржиште „избацимо“ цигарете које ће се успјети наметнути конкурентима. Тако смо произвели „суперколо“, искључиво за тржиште Савезне Републике Југославије. Она је тамо тренутно најјефтинија цигарета, кошта 0,70 пара. Ријеч је о цигарети која спада у трећу квалитетну групу, налази се у категорији лаганих цигарета и за сада њихова продаја иде добро - каже Драган Чавић, комерцијални директор Фабрике дувана.

Р. Ш.

„ГЛАС СРПСКИ“ ДНЕВНЕ НОВИНЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
г.д. главни и одговорни уредник
Миро МЛАЂЕНОВИЋ

ИЗДАЈЕ И ШТАМПА ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ
„ГЛАС СРПСКИ“ УЛ. СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА 93 БАЊА ЛУКА

Директор предузећа
Предрај НИКОЛИЋ

Оснивач листа је Народна скупштина Републике Српске. Први број „Гласа“ изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Жупици крај Дрвара 31. јула 1943. године. Од 6. фебруара 1983. године „Глас“ излази као дневни лист.
Од 15. септембра 1992. године излази као дневни лист Републике Српске.
Указом председника Републике Српске од 9. јануара 1994. године лист „Глас српски“ одликован је Орденом Његоша првог реда.
Редакција телефони главни и одговорни уредник 12-032 деск 12-076, 12-084 дактилографи 12-004, телефакс 11-759.
Спортска рубрика у Улици Веселина Меслеше 28, телефон 12-852, телефакс 12-840.
Огласно у Улици Веселина Меслеше бр 28, други спрат, телефони 12-844 и 12-848. Шеф пласмана 12-071. Рукописи се не враћају.

Телефони јавног предузећа „Глас српски“ централн (078) 12-414. Директор предузећа 11-859 и 12-283, телефакс 12-283.
Динарске уплате на жиро-рачун за старе динаре бр. 10500-601-5-12458 и за нове динаре бр. 30500-601-0-12456 код СДК Бања Лука. Уплате на девизни рачун бр. 10500-620-71000-522 код Бањолучке банке ДД Бања Лука.
КОПИЈУ УПЛАТНИЦЕ ЗА ПРЕТПЛАТУ ПОСПЛАТИ НА ОГЛАСНО.
Рјешењем Министарства информација Републике Српске бр. 01-413/93 лист је уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 35.
На основу тарифе пореза на промет тарифни број 8 тачка 1 под 13 на дневне новине „Глас српски“ порез на промет плаћа се по стопи 3% (Сл. гласник Републике Српске бр. 15/92).

УСПЈЕХ РАДНИКА ЦЕНТРА ЈАВНЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ БАЊА ЛУКА

УХАПШЕНО ВИШЕ ГРУПА РАЗБОЈНИКА

● Притворено 105 лица због убистава, разбојништва, силовања, изнуда ● Кривичне пријаве поднесне против 43 особе осумњичене за различита кривична дјела привредног криминала ● Јавни ред и мир најчешће нарушавали душевно болесни грађани

БАЊА ЛУКА, 3. јуна — Оперативни радници Центра јавне безбједности Бања Лука кренули су у прави обрачун са криминалцима на подручју 18 општина Републике Српске које су у њиховој надлежности. У последња два мјесеца притворили су 105 извршилаца убистава, разбојништва, силовања, разних тешких облика злостављања људи, изнуда и изазивања опште опасности. Од 16 убистава расвијетљено је 11, затим два силовања, а од 40 разбојништва откривени су извршиоци 25. Ово је саопштено на да-

Јевте и Видосаве Џајић у Доњим Вијечанима код Прњавора. Несрећнике су претукли, наносећи им тешке повреде и отели 800 њемачких марака, неколико килограма кафе и пиштољ. Иста група је Џајиће напала и опљачкала у новембру 1992. године. Ова група је 23. априла ове године упалу и у кућу Радована Нинковића у селу Сутрашњице код Бање Луке. Чланове породице један од разбојника држао је на нишану аутоматске пушке, а остали су тукли домаћина Радована све док им није дао 5.000 швајцарских франака и пиштољ.

Откривена су и лица за које постоји основана сумња да су 21. априла ове године у Бањој Луци убили Радована и Медину Батагељ. Према досадашњим сазнањима радника Центра, осумњичени су ушли кроз прозор куће Батагеља у Вождовачкој улици. Несрећнике су најприје везали, затим их присилили да им предају новац и драгоцености. Када су то добили, убили су Радована и Медину Батагељ хицима из пиштоља.

положаја, фалсификовања службене исправе, проневијере, пореске утеје. Међу онима који су осумњичени, саопштено је на данашњој конференцији за новинаре, налазе се директори

ОДУЗЕТО ОРУЖЈЕ

Знатно мањи број прекршаја јавног реда и мира током ове године учињен је пуцањем из ватреног оружја. У протеклих пет мјесеци радници полиције су привремено одузели 135 комада разног оружја - пиштоља, револвера, пушака, затим, разних експлозивних направа и хладног оружја. Само у мају привремено је одузето 65 комада разног оружја због прекршаја Закона о оружју и муницији.

приватних мјештовитих и друштвених предузећа, функционери у извршним органима општине и Републике, затим царинници и радници МУП-а.

Данас је било ријечи о стању јавног реда и мира на подручју Бање Луке. У првих пет мјесеци ове године учињено је 217 прекршаја. Извршиоци су 161 лице. То је мање него у прошлој години када је 231 пут нарушен јавни ред и мир, а знатно мање у односу на 1992. годину када је учињено 538 прекршаја.

БРАНЕ ГРАНИЦЕ РЕПУБЛИКЕ

Јединице МУП-а учествују на разним ратиштима у одбрани граница Републике Српске. Пред конференцију за новинаре Бране Пећанац, начелник Центра јавне безбједности, дошао је са србобрвнског ратишта.

Јединице МУП-а за посебне намјене и одред за специјалне намјене дали су допринос у враћању појединих ката значајних за одбрану Србобрана - рекао је Пећанац. - Истичем херојско држање припадника МУП-а. Њихов допрезак је још више подигао морал бораца. Непријатељ жестоко напада на том ратишту, али нема шансу да прође. Границе наше Републике биће одбрањене.

Данас је било ријечи о стању јавног реда и мира на подручју Бање Луке. У првих пет мјесеци ове године учињено је 217 прекршаја. Извршиоци су 161 лице. То је мање него у прошлој години када је 231 пут нарушен јавни ред и мир, а знатно мање у односу на 1992. годину када је учињено 538 прекршаја.

Најчешће су прекршаји извршени на сеоским подручјима, на улици или тргу, те у угоститељским објектима. Учињено је то нарочито дрским понашањем, тучама и физичким нападима, озбиљном пријетњом... Највећи број прекршаја чине душевно болесна лица, којих је све више на овом подручју јер здравствене установе нису у могућности да их збрину. Они су често препуштени породици, која углавном тражи помоћ од полиције.

Ми ћемо наставити са акцијама откривања и расвијетавања кривичних дјела и прекршаја. Број ухапшених је сваки дан све већи. На добром смо путу да расвијетлимо сва кривична дјела извршена у овој години - рекао је Бране Пећанац.

М. ДИЗДАР

СЈЕДНИЦА САВЈЕТА НАРОДНЕ БАНКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

БАНКАРИ СЕ НЕ ОСЈЕЂАЈУ КРИВИМ

● Банкарн се не осјећају кривим. Тврде да је нестручним радом инспектора повријеђено њихово достојанство и да ће и даље наставити да струком и знањем бране професију

БАЊА ЛУКА, 3. јуна - Послије трочасовне расправе, Савјет Народне банке Републике Српске није прихватио извјештај о раду ове институције за прошлу годину. Разлог је формалне природе јер се расправљало на ивици кворума. Од седам чланова Савјета присуствовала су четири, али извјештај није прихваћен јер је један од чланова био уздржан због тога што није прочитао извјештај.

Међутим, у данашњој расправи нико од присутних чланова није имао озбиљнијих замјерки на извјештај. Расправљало се углавном о минулој инспекцијској контроли пословања Народне банке и коришћења примарне емисије новца. Предсједник Владе др Владимир Лукић и министар финансија Петра Марковић, који су присуствовали овој сједници, запосленим у Народној банци Републике Српске сугерисали су да даље наставе да раде, без обзира на све примједбе које су имали инспектори, говорећи да они који су криви треба да одговарају.

Међутим, банкарн се не осјећају кривим. Тврде да је нестручним радом инспектора повријеђено њихово достојанство и да ће и даље наставити да струком и знањем бране професију.

И на данашњој сједници Савјета Народне банке Републике Српске било је доста ријечи о неким законским недореченостима. Запосленим у Народној банци још није јасно какав је статус ове институције, с обзиром на то да је још непотписаним протоколом о јединственом платном и монетарном систему са Југославијом предвиђено да народне банке Републике Српске и РСК послују као главне филијале Народне банке Југославије. Та чињеница је, чини се, кочница даљег рада ове финансијске институције. Међутим, данас је закључено да Влада и Скупштина Републике Српске морају нешто промијенити како би се што прије усвојили неопходни закони и ријешили статус Народне банке Републике Српске.

Чланови Савјета Народне банке Републике Српске данас још расправљају о бројним захтјевима пословних банака из Републике о обављању девизно-валутних послова у иностранству.

В. ДУБОЧАНИН

ТРЕБА ПРИЈАВИТИ НАПАД

Припадници ухапшених разбојничких група својим жртвама су се најчешће лажно представљали као војни полицијци. Често грађани из страха не пријављују када су нападнути. Из Центра јавне безбједности упозоравају грађане да не насједају на такве преваре јер, по закону, припадници војне полиције не могу самостално, без присуства цивилне полиције, улазити у куће и станове. Они, и када су сви законски услови задовољени, у куће улазе само у ријетким случајевима када имају сигурно сазнање да се ту скрива неко ко је осумњичен за тешка кривична дјела.

нашњој конференцији за новинаре у Центру. Оперативни радници поднијели су 21 кривичну пријаву против 43 лица због разних кривичних дјела привредног криминала.

ПРИТВОРЕНЕ УБИЦЕ СУПРУЖНИКА БАТАГЕЉ

Начелник Центра јавне безбједности Бања Лука Бране Пећанац истакао је одлучност да се сузбију сви облици криминала. Неопходно је да се становништво заштити и поврати сигурност и повјерење у рад службе јавне безбједности.

Посебно је значајно што смо успјели да откријемо разбојничке групе које су, радећи плански и организовано, наниле много зла становницима - рекао је Живко Бојић, помоћник начелника Центра. — Они су добро наоружани, маскирани, често користећи и маскарне униформе упадали у куће и станове. За жртве су бирали старије и имућније људе. Ако су били незадовољни плијеном, тукли су и на друге начине злостављали своје жртве, а нису презали ни од убистава. Осим новца, узимали су накит, оружје, техничку робу и друге вриједне ствари. Поменуто бих да имена притворених нисмо саопштили, јер се неки чланови групе и њихови саучесници налазе на слободи, а ми смо им на трагу.

Тако је од 13 чланова једне опасне разбојничке групе ухапшено осам, док су остали у бјекству. То је урађено у сарадњи са радницима Станице јавне безбједности Прњавор и Лакташи. Ова група је 2. маја ове године, маскирана и наоружана, ушла у кућу

ОСНОВНИ МОТИВ КОРИСТОЉУБЉЕ

Према сазнањима радника Центра јавне безбједности, ниједно од тешких кривичних дјела до сада расвијетљених нема никакву политичку позадину, паниубиство брачног пара Батагељ. Жртве су свих националности - српске, хрватске и муслиманске.

Основни мотив је користољубље - наглашава Живко Бојић. - Криминалци користе сваку ситуацију да избјегну одговорност. Чини ми се да се они некад радују несрећи нашег народа, па под изговором одмазде иду у плачке. Нисмо имали нити један политички мотив.

Једна од ухапшених петочланих група силовала је и убила С.О., Ромкињу из Бање Луке. Било је то 13. марта ове године. Групу су чинила лица избјегла из Зенице и других мјеста, а на терет им се ставља још десет провала у станове.

Међу откривеним извршиоцима тешких кривичних дјела су и два малолетника. Један од њих је осумњичен да је, пријетећи пиштољем, извршио пет разбојништва, а други да је активирањем бомбе изазвао општу опасност, од чега је теже или лакше повријеђено осам лица. То се догодило испред Спортске дворане „Борик“ у Бањој Луци 17. маја ове године, око један час иза поноћи.

ОСУМЊИЧЕНИ ДИРЕКТОРИ, ФУНКЦИОНЕРИ, ЦАРИНИЦИ...

Када је у питању привредни криминал, у протекла два мјесеца инспектори Центра јавне безбједности најчешће су подносили кривичне пријаве због недозвољене трговине нафтом и дериватима, цигаретама, аутомобилима, злоупотребе службеног

НАПАДИ НЕСМАЊЕНОМ ЖЕСТИНОМ

● Градска насеља Добоја поново била мета напада непријатељске артиљерије ● На озренско-возућком ратишту муслиманске формације, и поред тешких пораза, безглаво атакују на српске одбрамбене положаје и насеља ● Појачана дејства муслиманских снага дуж цијеле линије раздвајања на влашићком ратишту ● Јединице ВРС у незадрживом противудару нанијеле нападачима осјетне губитке на мајевичком ратишту ● Српски војни извори истичу да муслиманска страна не престаје да крши договор о прекиду ватре на подручју Сарајева

БАЊА ЛУКА, 3. јуна - Муслиманске снаге су у протекла 24 часа на свим ратиштима наставиле несмањеном жестином са извођењем офанзивних борбених дејстава на већини линија раздвајања као и по цивилним циљевима градских насеља Добоја и Теслића, саопштила је Информативна служба Првог крајишког корпуса Војске Републике Српске.

Градска насеља Добоја и Јуче су у пол-одневним часовима била мета напада непријатељске артиљерије, од чијих је граната срећом само причињена материјална штета. Истовремено из правца Буквица, Алибеговаца и Свалине отварања је снажна пјешадијска и минобачачка ватра, као и ватра из хаубица по српским положајима у рејонима Путниковог брда, Пурачића и Храстове косе, западно од Добоја. На ову ватру су српски браниоци извршили истом мјером и тако „ућуткали“ нападача. У рејону насеља Пурачић, ноћас је осујећени упад извијачко-диверзантске групе.

Са више артиљеријских пројектила, гранатирано је и уже подручје града Теслића од којих је причињена само материјална штета. Даноноћна пјешадијска и артиљеријска дејства испољавају се сјевероисточно и југоисточно од овог града, а најжешће у рејону Канатове косе и Кужног гробља. Појачана дејства муслиманских јединица забиљежена су и на јужном дијелу ратишта, али без већих посљедица по српске снаге, док је већа колона непријатељских возила примијењена на релацији Јелаш - Путешћ, сјевероисточно од Теслића.

На озренско-возућком фронту муслиманске формације, и поред тешких пораза у јучерашњим борбама, и даље безглаво атакују на српске одбрамбене положаје и насеља. Најжешће нападе обновили су на југозападном дијелу озренског, као и на јужном дијелу возућког ратишта. И посљедњи непријатељски напади су успјешно одбијени, а њихове снаге одбачене у дубину територије, уз велике губитке у људству. Након тешких пораза у јучерашњим борбама „прса у прса“, примијењено је убрзано прегруписивање поражених муслиманских снага, као и довлачење нових из правца Каква, Зенице и Завидовића, из чега се може закључити да противник не одустаје од предузимања нових офанзивних дејстава према слободним српским територијама Возуће и Озрена.

НА МЕТИ ОЗРЕН И ТРЕБАВА

Активна муслиманска дејства из пјешадијског наоружања, те из минобачача калибра 82 и 120 мм, регистрована су на требавском ратишту готово дуж читаве линије раздвајања. Посебно су била жестока са Облића и Золиног вика, одакле су нападали српски положаји и насеља на јужном дијелу ратишта, као и са Софића и Хаџића главце, одакле су угрожавани српски одбрамбени положаји источно и сјевероисточно од Добоја. Ова дејства су, након адекватног одговора српских снага, престала.

На влашићком ратишту муслиманске снаге појачано дејствују дуж цијеле линије раздвајања, с тим што су интензивнија оф-

анзивна дејства изводили на правцима Црни Врх-Шантић, Дуго-Просеченик — Јаворак, Дуго-Долаши — Кркуша те Јдерићин поток Рјечице. Сви ови напади су одбијени, при чему су муслиманске снаге претрпјеле знатне губитке, а при повлачењу нису стигли ни да покупе све своје погинуле, међу којима су идентификовани и некадашњи становници Кнежева, Котор-Вароша и других подручја Републике Српске.

На србобранском ратишту је било повремених дејстава непријатеља пјешадијским и артиљеријским наоружањем дуж цијеле линије раздвајања али без оног интензитета као претходна три дана. Једино су муслиманске снаге покушале да изведу напад у рејону села Корићани али су нападачи одбијени и присиљени да се повуку на полазне положаје. Исто тако уочено је прегруписивање људства и оклопних средстава у рејону Дрветина, што наговјештава нову непријатељску офанзиву.

Ако се изузму повремене провокације из

Чувари светог србобранског тла

Снимко: Р. ЛУКОВИЋ

ЗАРОБЉЕНЕ ВЕЛИКЕ КОЛИЧНЕ НАОРУЖАЊА

У исто вријеме на Мајевци дуж читаве линије раздвајања по српској страни је би-

ло муслиманских провокација из лаког наоружања док су на мети дејства из противавионског наоружања били српски одбрамбени положаји у рејону Површи. Јачи муслимански напад уз употребу пјешадијског наоружања и минобачача по рејону Колијевки југозападно од релеја Столице завршио се, како се наводи, потпуним неуспјехом. Прецизира се да су јединице ВРС у незадрживом противудару нападачима нанијеле осјетне губитке, заробиле знатне количине наоружања и војне опреме и поправиле свој тактички положај управо у рејону Колијевки.

Српски војни извори истичу да муслиманска страна не престаје да крши договор о прекиду ватре на подручју Сарајева, и даље најинтензивније на подручју Илијаша гдје је рејон Чекрића био на мети хаубичких пројектила. Мада су српске снаге

ДОБОЈЛИЈЕ ПОНОВО У СКЛОНИШТИМА

Муслиманске формације су и данас прије подне артиљеријом тукле Добој. Напад је изведен из правца Тешке а на мети су опет били искључиво цивилни објекти у граду, на којима је причињена материјална штета.

Још се не зна да ли је у нападу било и жртава, али та могућност, нажалост, није искључена. На улицама је било доста Добојлија пошто је оадје петак, пазарни дан.

Сирена су нешто послје 11 часова означиле општу опасност и становници Добоја су у склоништима.

недавно спомиле муслиманску офанзиву на Нишићког висораван, нанијевши јединицама такозване армије Босне и Херцеговине велике губитке на том простору. Још има безуспјешних муслиманских напада, кажу у круговима ВРС. Истовремено из дијелова Сарајева под муслиманском контролом непрекидно се отвара снајперска ватра по српским насељима. На мети таквих дејстава нарочито су били рејони Борија, Фалетића и Врбања моста, док је из Војничког поља било интензивно дејство муслиманских снајпериста по Нецарићима. Настављени су и муслимански инжењеријски радови у циљу утврђивања и приближавања српским одбрамбеним положајима нарочито према Касин-долској улици и у рејону Васиног Хама, наводе у круговима ВРС.

ПЕТИ КОРПУС НАПАО ПЕБИГРАД

Припадници петог корпуса, лојалног муслиманског власти у Сарајеву, извели су јутрос у 5 часова и 30 минути артиљеријски напад на Пебиград, јавно је Радио-Велкатон из Велике Кладуше.

У борбама које су трајале пет часова употребљаване су маљутке и минобачачи калибра 82 и 120 милиметара. Нема прецизних података о жртвама оних сукоба.

Синоћ око 22 часа у рејону Лисковца, 15 километара западно од Цазина, снаге петог корпуса извршиле су јак артиљеријско-пјешадијски напад на линије одбране припадника Аутономије Покрајине Западна Босна (АПЗБ). У жестоком борбама теже су рањена два, а лакше три цивила.

пјешадијског наоружања дуж цијеле линије раздвајања, на брчанском и орашком ратишту ноћ и први јутарњи часови протичу мирно, саопштио је Прес центар Брчко.

Прегруписивање старих и довлачење сејских муслиманских снага примијењено је у рејону села Паланко 10 км југозападно од Брчког.

Послије вишедневних борби на србобранском ратишту, а након јучерашњег релативног затишја, у току ноћи у раним јутарњим часовима муслиманске снаге су дејствовале из свих расположивих артиљеријских оружја по положајима српских бораца, те поградском и приградским насељима Србобрана, саопштила Информативна служба Првог крајишког корпуса ВРС.

Ова дејства су причињила велику материјалну штету на стамбеним и привредним објектима, а према првим сазнањима има и повријеђених цивила.

На овом дијелу ратишта примјетно је убрзано прегруписивање муслиманских снага те довлачење нових јединица те оклопних и других борбених средстава из правца Бугојна. Ови подаци указују на чињеницу да снаге тзв. армије БиХ, на које

РАСУЛО МУСЛИМАНСКЕ ВОЈСКЕ НА ОЗРЕНСКО-ВОЗУЋКОМ РАТИШТУ

ОРУЖАНЕ ПРИЈЕТЊЕ КОМАНДАНТИМА

● Дио војника тзв. армије БиХ спреман да се и оружјем супротстави својим командантима уколико им не дозволе повлачење у правцу Завидовића

ДОБОЈ, 3. јуна - Послије вишедневних борби на озренско-возућком ратишту, које су кулминирале током јучерашњег дана, припадници тзв. армије БиХ доживјели су тежак пораз.

Нападајући са три стране на простору Возуће, муслимани су по наређењу својих претпостављених покушали да овладају путним правцем Завидовићи-Бановићи који иде преко возућког краја и да тако повежу звични и тузлански регион. Њихове нападе су браниоци Озрена и Возуће одбили и притоме им нанијели губитке у људству.

Муслиманске јединице су доживјеле посебно тежак пораз на Поцјелову, источно од Завидовића. Команданти муслиманских јединица не дозвољавају повлачење својих војника, присињавајући их да се врате само стотинак метара, предахну и одмах крену у нови напад. Према ухваћеној радио-поруци, команданти нижих јединица и војници моле претпостављене да дозволе повлачење јер се један број војника налази „у тоталном пудилу од посљедича борбених дејстава“. С друге стране, дио војника је спреман да се и оружано супротстави својим командантима уколико не дозволе повлачење у правцу Завидовића.

Из порука ухваћених преко муслиманских радио-веза види се да је муслиманска војска у расупу и да је доживјела тоталан пораз на возућком фронту.

С. ПУХАЛО

СРБОБРАНСКА ВАТРЕНА НОЋ

Муслиманске снаге су јутрос и током ноћи, након јучерашњег релативно мирног дана, дејствовале из свих артиљеријских оруђа по цивилним објектима града Србобрана (бившег Доњег Вакуфа) као и по одбрамбеним положајима Војске Републике Српске.

Од тих дејстава причињена је велика материјална штета на стамбеним и привредним објектима.

Како саопштава Прес центар Првог крајишког корпуса, муслиманске пјешадијске снаге покушале су да изведу напад у рејону Корићани, али су одбијене и присиљене да се повуку на полазне положаје.

Исти извор јавља да је уочено прегруписивање људства и оклопних средстава у рејону Дрветина, што наговјештава нову муслиманску офанзиву из правца Бугојна.

РУСКИ ЛЕКАРИ ПОСЈЕТИЛИ КЛИНИЧКО-БОЛНИЧКИ ЦЕНТАР
У БАЊОЈ ЛУЦИ

КАО КОД КУЋЕ

„Циљ посјете Републици Српској и Бањој Луци је да помогнемо својим савјетима, али ако можемо и на други начин, лекарима који раде у вашим болницама“, каже професор др Огисијан, са Цито института за ортопедију и трауматологију из Москве

Професор др Огисијан и хирург Кузин

БАЊА ЛУКА, 3. јуна - Два дана су професор Огисијан Врдановић, са Цито централног института за ортопедију и трауматологију из Москве и Андреј Кузин, хирург и председник међународног центра за изучавање високих медицинских технологија „Mayday ultra“ боравили у Бањој Луци. За то вријеме обавили су двије операције на трауматолошком одијелу бањолучког Клиничког центра, а првог дана боравка одржали су стручно предавање у Медицинској електроници о примјени фиксатора који је усавршио професор Огисијан.

- Био сам за вријеме рата у Афганистану, у Њујорку када је био земљотрес, у Кувајту прије и за вријеме рата, у посљедње двије године урадио сам преко 300 операција у Индији. Нисам политичар, ја сам лекар и лијечим људе без обзира на одређење. Циљ посјете Републици Српској и Бањој Луци је да помогнемо својим

млади хирург Кузин, обишли су Милиће, Бјељину, Брчко и Бању Луку.

- Био сам у више од 30 земаља свијета, али се овдје осјећам као код куће. Колеге из Бање Луке су нас изузетно добро примиле и жеља нам је да поново дођемо и покажемо како се ради операција локта - рекао је професор Огисијан.

Колико овакве посјете значе нашим лекарима рекао је професор др Јово Вранчић: - Захваљујем колегама из Москве што су смогли снаге да дођу у Бању Луку и да нам демонстрирају операцију код наших пацијената. Искрено се надам да ћемо искуства професора Огисијана и Цито института моћи више примјењивати и на нашој клиници, како кроз њихове будуће евентуалне посјете, тако и кроз примјену њиховог апарата, фиксатора за различите дијелове тијела. Поред тога, од велике корис-

Руски лекари оперишу пацијента на одјелу КБЦ

Снимио: Р. ОСТОЈИЋ

савјетима, али ако можемо и на други начин, лекарима који раде у вашим болницама. У овој ситуацији хирурзи су се хтјели не хтјели, почели бавити ратном хирургијом - каже професор Огисијан.

Од децембра прошле године, професор Огисијан и

ти би било и када би неко са наше клинике отишао на специјализацију у Цито институт - истакао је професор др Јово Вранчић, начелник трауматолошког одјела и ортопедије Клиничко-болничког центра у Бањој Луци.

Љ. БОЖИЋ

ДЈЕЦА ПОГИНУЛИХ БОРАЦА У ГРЧКОЈ

КРШТЕЊЕ У НЕДЈЕЉУ

ЉУБИЊЕ, 3. јуна - У недјељу, 5. јуна, у грчком граду Астровалти биће обављено крштење свих дјечака и дјевојчица са подручја захумско-херцеговачке епархије, који бораве у том мјесту, а желе да буду крштени. Јавила је данас из тог мјеста, сто километара од Солуна, специјална дописница Радио-Љубиња Александра Јокановић.

Након једномјесечног радног одмора у Грчкој, дјечаци и дјевојчице, синови и кћери погинулих и умрлих српских бораца из Грчке ће поћи у уторак, а њихов долазак у Херцеговину очекује се у сриједу, 8. јуна.

У Љубиње је ових дана стигао и допис

Југословенске лиге за мир и Уницефа, који такође омогућују љетовање дјечи погинулих српских бораца у Грчкој. Одмор ће бити организован у двије смјене - од 20. јуна до 1. августа - а могу га користити дјеца од седам до 15 година.

- Буде ли то жељело, према наведеним условима, деветоро дјеце из Љубиња може овог љета бесплатно боравити у Грчкој, рекао нам је тим поводом Здравко Ђурић из одјека Министарства одбране РС у Љубињу.

Ж. ЈАЊИЋ

ИЗБЈЕГЛИЦЕ ИЗ БИВШЕ БИХ ПИШУ КЛИНТОНУ, ЈЕЉЦИНУ И ГАЛИЈУ

ПРЕКИНИТЕ РАТ

БЕОГРАД, 3. јуна (Танјуг) - Удружење избјеглица из бивше БиХ у Београду „Солидарност“, упутило је писма Билу Клинтону, Борису Јељцину и Бутросу Галију са захтјевом да се заложу за прекид рата у БиХ и укидање санкција према СрЈ.

У писмима, чије су копије данас достављене Танјугу, од председника САД и Русије и генералног секретара УН, у име око 500.000 избјеглица из бивше БиХ у СрЈ, се тражи да се заложу за мирољубив расplet кризе у тој бившој југославенској републици.

„Не допустите да на Вашу личност и отаџбину падне историјска одговорност за нас-

тавање рата, нове жртве и голема страдања становништва у вјековима несложној Босни“, наводи се у писму Клинтону и додаје да је упркос кризи и напору овдашњих власти и хуманитарних организација, положај избјеглица веома тежак.

Од председника Русије се тражи да пружи „још снажнију подршку мировном процесу и „одлучно устане против протангиста ратне опције у БиХ и на међународном плану“.

Од Бутроса Галија се очекује да од Савјета безбједности захтијева хитно укидање ембарга према Југославији.

ПИСМО МИЛАНА МАРТИЋА АЛЕКСАНДРУ
СОЛЖЕЊИЦИНУМИ НЕМАМО
ИЗБОРА

„Мој народ нема другог избора осим борбе до посљедњег човјека, а ово је већ трећи пут у овом вијеку да се покушава истрејбити српски народ, каже Милан Мартић

БЕОГРАД, 3. јуна (Танјуг) - Председник Републике Српске Крајине Милан Мартић упутио је данас писмо познатом руском писцу и нобеловцу Александру Солжењичину у којем каже да је Солжењичинова недавна изјава о страдању српског народа пробудила наду у Републици Српској Крајини да савјест човјечанства, можда, није изгубљена.

У писму, чија је копија достављена Танјугу, Мартић каже: „Ваша ријеч је саслушана са пажњом у свакој средини. Српски народ је обрадован, јер зна да нема ауторитета у цијелом свијету, који би се нашао да оспори Ваше мишљење о питањима демократије и људских слобода“.

Још мање Вам неко може приписати злурадости, каже Мартић, „која се, пословично, подмеће српским вођама када доказују да је најновији рат у бившој Југославији истоветан циљевима из Другог свјетског рата, када је извршен страхан геноцид над Србима од стране тадашње хрватско - муслиманске државе“.

У писму Солжењичину Мартић додаје: „Знамо да је у та страшна времена монструозни нацистички поредак подржавао хрватско - муслиманску државу која је имала план истребљења Срба, али је данас тешко одредити заштитнике нове хрватско - муслиманске државе која је 1991. почела с геноцидом над Србима“.

Данашње вријеме, каже Мартић Солжењичину, вишеструко изненађује падом морала. „Знамо да никада није било тешко срести политичаре склоне гулазима, али поборнике гулага данас пако срећемо међу новинарима, књижевницима, академицима, умјетницима“.

Они су, како знате, помогли градњу огромног гулага за цио српски народ, каже Мартић додајући да је то поразно за данашњу цивилизацију.

Мој народ нема другог избора осим борбе до посљедњег човјека. Већ трећи пут се у овом вијеку покушава истрејбити српски народ до посљедњег човека. Отоме имамо свједочанства која су језивија од сибирских гулага стаљинизма, додаје Мартић у писму Солжењичину.

Милан Мартић је позвао Солжењичина да дође у Републику Српску Крајину, изражавајући увјерење да ће, како је рекао, Солжењичиново присуство у РСК покренути морални процес и обесхрабрити бројне и моћне ратне и геноцидне подстрекаче.

ХУМАНИТАРНА ПОМОЋ

СТАНОВИ ЗА
ИЗБЈЕГЛИЦЕ

БИЈЕЛО ПОЉЕ, 3. јуна (Танјуг) - Представници хуманитарне организације владе Швајцарске и председник Скупштине општине Бијело Поље Велимир Радојевић потписали су уговор о градњи станова за 450 социјално најугроженијих и дијела избјеглих лица на подручју бјелопољске општине.

Инвестиција је вриједна милион и 300 хиљада швајцарских франака, а изградњу станова ће у цијелини финансирати хуманитарна организација Швајцарске, изјавио је Радојевић.

Локација за градњу станова већ је одређена и налази се у непосредној близини града у насељу Лознице. Спљиједи још усаглашавање пројекта са локацијом и одабир извођача радова, а почетак градње планиран је, каже Радојевић, мјесец дана након потписаног уговора.

ДРУШТВО СТАРИХ РАТНИКА

МЛАДИ ЊЕГУЈУ
ТРАДИЦИЈЕ

БЕОГРАД, 3. јуна (Танјуг) - Друштво за његовање традиције ослободилачких ратова Србије до 1918. године богатије је за 400 младих чланова, изјавио је данас Танјугу председник Друштва Слободан Стевић.

На иницијативу професора Друге економске школе из Београда Олге Вељковић, 400 ученика те школе јуче је добило чланске кврте Друштва.

„То је јединствен случај да се цијела школа учлани у наше Друштво“, рекао је Стевић.

Велики број чланова Друштва су млади људи, истакао је он, наводећи примјер пиротске подружнице у коју је учлањено 500 ученика средњих и основних школа.

Стевић је подсетио да је делегација Организације ратних ветерана Грчке приликом недавног боравка у Југославији уручила Другој економској школи у Београду већу количину нове дјечје гардеробе.

Друштво за његовање традиције ослободилачких ратова Србије већ 25 година сарађује са Организацијом ратних ветерана Грчке.

ПИТЕР ГАЛБРАЈТ О ХРВАТској И РСК

КРАЈИНА ПОД СРПСКОМ ЗАСТАВОМ!

Учествујући синоћ на трибини Факултета политичких наука у Загребу, Галбрајт је рекао да обје стране морају бити спремне на компромис те да би Хрвати требало да буду помирили са чињеницом да Србима морају дати висок степен аутономије

ЗАГРЕБ, 3. јуна (Танјуг) — Амерички амбасадор у Хрватској, Питер Галбрајт, изјавио је да најбоље рјешење за подручја под заштитом Уједињених нација може да буде само договор Загреба и Книна, а никако ратна опција.

Учествујући синоћ на трибини Факултета политичких наука у Загребу, Галбрајт је рекао да обје стране морају бити спремне на компромис те да би Хрвати требало да буду помирили са чињеницом да Србима морају дати висок степен аутономије.

На нивоу симбола, то може значити и право Срба на сопствену заставу, као што је то случај са савезним државама у САД, рекао је Галбрајт, додајући да аутономија подразумијева широку локалну самоуправу која би обухватала контролу школства и полиције и убирање локалних пореза, те

укључивање у све нивое власти у хрватској држави.

Што се Срба тиче, рекао је амерички амбасадор, они би требало да се одрекну идеје о властитој држави коју, како је рекао, не би признала ниједна чланица УН.

Одговарајући на питања студената загребачког факултета, Галбрајт је упозорио Хрватску да покушај да војним путем ријеши питање УНПА зона не би било добар за њу.

То би довело до великих губитака, а постоји и могућност да Хрватска буде поражена од надмоћније српске војске, рекао је Галбрајт, додајући да нико из међународне заједнице не би помогао Хрватској „пошто би испало да је она прва започела сукоб“.

Галбрајт је, такође, рекао да је, по његовом мишљењу, заједнички живот Срба и Хрвата могућ. Он је истовремено, упозорио хрватске власти да морају престати с дискриминацијом Срба - отпуштањем с посла, избацивањем из станова и рушењем њихових кућа - јер је, како је нагласио, неприхватљива идеја о колективној кривици народа.

„ИНДИПЕНДЕНТ“ О БОСНИ

АМЕРИКАНЦИ ШУРУЈУ СА ИРАНОМ

„Путовање Вашингтона на извјештаје о све већем иранском утицају у Босни“ - пише Индипендент - „наговјештава могућност да Американци на извјестан начин шурују са Техераном у политици према Балкану“

БЕОГРАД, 3. јуна (Танјуг) - „Вашингтон жмури док се Иран труди да пружи војну подршку босанским муслиманима, а извори блиски и влади и опозицији у Техерану тврде да је Клинтонова администрација јасно ставила до знања да САД неће спречавати иранско кршење ембарга, па Техеран у Босну шаље и оружје и људе“ - пише данас, према Би-Би-Сију, сарајевски дописник британског листа „Индипендент“ Роберт Блок.

„Путовање Вашингтона на извјештаје о све већем иранском утицају у Босни - пише Блок - „наговјештава могућност да Американци на извјестан начин шурују са Техераном у политици према Балкану, а спекулације да Вашингтон смишљено превиди илегалне испоруке иранског оружја појавиле су се прошлог мјесеца, када је на загребачки аеродром слетио авион иранског ратног ваздухопловства и истоварио сумњиво тешке сандуке са ознакама - „хуманитарна помоћ“ и „забрањено пушење“.

Аутор опсежног написа, затим, преноси помало циничну изјаву једног неименованог високог америчког функционера да „сваки пут кад ирански авион слети на неки хрватски аеродром можете бити сигурни да не превози сплаткише већ наоружање и муницију“ и неуверљиве исприке за Путовање америчке администрације.

„По америчким објашњењима, Унпрофор нема овлашћење да претражује авионе или бродове који стижу у Хрватску и све се заснива на претпоставци о поштењу. А оно што личи на завјеру могло би бити и доказ недоследности америчке политике у бившој Босни и Херцеговини. Тешко је тврдити да су Американци дозволили Иранцима да буду њихови агенти за испоруке оружја босанским муслиманима. Авиони им једнострано промичу јер је то администрација о којој љевница не зна шта јој ради десница“, пише на крају британски лист.

ЈЕРМЕНСКИ ГРАЂАНСКИ РАТ

САДА ПРИХВАТИЛА ПРЕКИД БОРБИ

САНА, 3. јуна - Сјеверни Јемен је у четвртак увече саопштио да прихвата резолуцију Савјета безбједности УН у којој се сукобљене стране у Јемену позивају да одмах прекину ватру и окончају једномјесечни грађански рат, јавља агенција.

Још није познато због чега је дошло до промјене става владе у Сани према резолуцији Савјета безбједности која је усвојена у сриједу. Власти у Сани су раније биле против мијешања УН и сматрале да би усвајање резолуције само водило разбуцкавању сукоба.

Одлука владе у Сани усљедила је након ненајављене сједнице кабинета којој је председавао вршилац дужности премијера Мохамед Санд ал Атар. У саопштењу које је преијела Телевизија Сана, наводи се да је влада задовољна што је резолуција Савјета безбједности заснована на принципима „националног суверенитета и немијешања у унутрашње послове“ ЈЕМЕНА.

УДЕС БРИТАНСКОГ ВОЈНОГ ХЕЛИКОПТЕРА ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТ ПОГИНУЛИХ

ЕДИНБУРГ, 3. јуна - У удесу британског војног хеликоптера, који се у четвртак срушио у Шкотској, погинуло је 25 путника и четири члана посаде, саопштили су јутрос представници полиције.

У хеликоптеру за превоз трупа ЦХ-47 америчке производње налазили су се савјетници британске владе, високи официри полиције Сјеверне Ирске и обавјештајни официри британске армије, јављају агенције. Они су из Сјеверне Ирске путовали у град Инвернес, у сјеверној Шкотској, на конференцију о борби против тероризма.

У првим извјештајима се наводи да је до удеса по свој прилици дошло због тешких временских услова. За сада се искључује могућност да је узрок пада хеликоптера диверзија.

КЛИНТОН ОБЕСХРАБРИО ИТАЛИЈАНСКЕ АМБИЦИЈЕ

ИТАЛИЈАНИ НЕ МОГУ У БОСНУ!

РИМ, 3. јуна (Танјуг) - Предсједник Сједињених Америчких Држава Бил Клинтон рекао је синоћ у Риму да је принципијелно против учешћа италијанских „плавих шлемова“ у мировним операцијама у Босни.

На конференцији за новинаре, након јучерашњег сусрета са новим италијанским премијером Силвијом Берлусконијем Клинтон је нагласио да је „циљ међународне заједнице да заустави масакр“ у Босни, али, у првом реду да га „лимитира“, односно „спријечи ширење сукоба“.

На тој основи базира се правило Уједињених нација, које сусједним земљама ускрђује право директног учешћа у операцијама на

Бил Клинтон

конфликтним подручјима“, рекао је амерички предсједник додајући да „сусједне земље могу понудити другу врсту подршке“.

Клинтон је „обесхрабрио“ и нарасле италијанске амбиције за евентуално укључивање у стално чланство Савјета безбједности Уједињених нација.

Као да први пут чује за ту могућност, Клинтон је рекао:

„Сједињене Државе су се већ изјасниле у прилог укључивања Њемачке и Јапана, као сталних чланова Савјета безбједности, али то не искључује могућност његовог евентуалног даљег проширивања, јер нико нема намјеру да ситуацију залеђује за наредних 40 година.“

БУТРОС ГАЛИ:

ГЕНОЦИД У РУАНДИ

У Кигалију, главном граду Руанде, настављени су жестоки артиљеријски дуели, док су избјеглице почеле да масовно умиру од глади и епидемија разних болести

УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ, 3. јуна — Генерални секретар УН Бутрос Гали изјавио је у четвртак да је, упркос 250 до 500 хиљада мртвих у Руанди, свјетска заједница изгледа даље парализована готово два мјесеца од почетка геноцида у овој централноафричкој земљи, јавља Ројтер.

У извјештају Савјету безбједности УН, Бутрос Гали истиче да је неприхватљиво да се убијање у овој земљи и даље наставља. Постоје „јаки докази да претежна одговорност лежи на привременој влади и владиним трупама“, каже се у извјештају.

Упозоравајући на извјештаје који говоре о енормном броју жртава од 250.000 до 500.000 у земљи од седам милиона становника, Бутрос Гали је рекао да би то отприлике био еквивалент од два до четири милиона жртава у Француској, четири до осам у Бангладешу, пет до десет у Бразилу и девет до 18 милиона у Сједињеним Америчким Државама.

У међувремену, у Кигалију, главном граду Руанде, настављени су жестоки артиљеријски дуели, док су избјеглице почеле да масовно умиру од глади и епидемија разних болести.

Под покровитељством представника мировних снага УН јуче су настављени мировни преговори између делегација армије појалне убијеном предсједнику Жувеналу Хабјариманеу и устаника руандског Патриотског фронта (РПФ) који су почели прије три дана у Кигалију.

Иностранци политички посматрачи склони су мишљењу да постоје мршави изгледи за трајнији прекид ватре у тренутку када устаници РПФ, претежно мањински Тутси (око десет одсто укупног становништва) очекују да би за који дан могли да заузму Кигали.

У међувремену, највећи цех плаћају цивили, поготово они који су се нашли у унакрсној ватри у самом Кигалију. Масовно страдају и избјеглице које су се нашле на простору између Кигалија и Гитараме (четрдесетак километара јужно од пријестонице), јер садашње борбе спречавају дотурање међународне хуманитарне помоћи.

На том маленом простору налази се, тврди се незванично, неколико стотина хиљада избјеглица, док се процјењује да глад већ угрожава више од милион становника Руанде.

Грађански рат у Руанди обновљен је након што је 6. априла ове године убијен предсједник Хабјаримане, припадник већинског Хуту племена, што је приписано борцима РПФ, који су то демантовали.

ДРАГАН МАЈСТОРОВИЋ, СЕКРЕТАР ОПШТИНСКОГ СЕКРЕТАРИЈАТА ЗА ПИТАЊА БОРАЦА И ЖРТАВА РАТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

ДОСТОЈАНСТВО И ЗАКОНИТОСТ

Драган Мајсторовић: нећу дозволити да нико у овом граду вода удвојачи погинулог борца за руку и уцењује је да би добила кров над главом

Мајке погинулих бораца, удовице, инвалиди рата, борци с првих линија, уморни од фронта и огорчени „позадином“... свакодневно пролазе кроз невелику канцеларију новоформираног Општинског секретаријата за питања бораца и жртава рата. Бања Лука, највећи град у Републици Српској има и највише бораца, а о њима, о породицама њихових погинулих сабораца, ратним инвалидима и цивилним жртвама рата ваља бринети. Како и од чега, „Како успоставити праведне критеријуме, како примјенити закон, како тим људима, усред рата, помоћи макар и у „оквирима могућег“?

О томе смо разговарали са Драганом Мајсторовићем, општинским секретаром за питања бораца и жртава рата. Драган Мајсторовић дипломирани економист и сам је ратни инвалид од јула 1992. када је тешко

мјесеца, када се овај ресор издвојио из Секретаријата за друштвене дјелатности. Шта је до сада учињено и шта је, у ствари, посао овог секретаријата?

Наш је задатак рјешавање питања породица погинулих бораца, ратних инвалида, цивилних жртава рата, и питања оних бораца која нису рјешена на други начин и у другим институцијама, а све то на адекватан законски начин. Законитост се мора поштовати.

За ова три мјесеца доста је урађено на рјешавању акутних проблема. Прије свега обезбиједили смо инвалиднине, личне и породичне, сходно Закону о правима инвалида и породица погинулих бораца који је на снази од нове године. Учинили смо то у сарадњи са Министарством за питања бораца и жртава рата Владе Републике Српске. Износи инвалиднина су пристојни, не може се рећи да задовољавају потребе, али су много бољи од „војничких плата“. Онима који су изгубили своје најдраже или су изгубили здравље и дијелове тијела, то нико никаквим перама не може надокнадити. Ипак, инвалиднине које се сада исплаћују износе од 50 до, у неким случајевима, 205 динара, а то је зaista велики напредак у односу на крај прошле године, када су инвалиднине износиле по 20 пара.

Средства за инвалиднине обезбјеђује Министарство и законом је тачно одређено колико ко прима.

● Осим инвалиднина, да ли борци, инвалиди и породице погинулих могу остварити и нека друга права?

- Једина четири права која се могу остварити у току рата су лична инвалиднина, ортопедски додатак и додатак за помоћ других лица, породична инвалиднина и здравствена заштита. Остала, законом предвиђена права, за сада „мирују“ и могу се остварити тек по завршетку рата. Много тога због материјалне ситуације и ратних дејстава једноставно није могуће остварити, иако је закон гарантовано: Закон допушта могућност да општина, ако има материјалних могућности, може проширити права.

СТАНОВИ

Расписали смо конкурс за додјелу станова породицама погинулих бораца. Извршни одбор је донио одлуку да се, по завршетку конкурса, сваких петнаест дана може додијелити по пет станова. Морамо радити темељито, инсистирати на законитости. Ових дана биће расписани конкурс за додјелу станова инвалидима рата. Одлуком Скупштине општине прописано је да се станови дијеле пропорционално: 50 одсто за породице погинулих бораца и по 25 одсто за ратне инвалиде и борце.

Сада је актуелна додјела станова породицама погинулих и инвалидима и „проблем“ је што сви хоће у Бању Луку. Тако нам се јављају избјеглице из Купреса, Србобрана... Ако би мене неко питао, ја бих породици погинулог борца обезбиједио да живи гдје год хоће на територији Републике Српске. Јер, њихови се проблеми МОРАЈУ ријешити.

рањен у бици на Грчком гробљу. Од првог дана рата био је борац - официр шеснаесте крајишке моторизовне бригаде.

Извукао сам живу главу само захваљујући својим саборцима и оvdје сам да се борим за њихова права, колико будем могао. Али, то није лако, јер разне неформалне групе врши страшан притисак на овај секретаријат.

У разговору господин Мајсторовић најчешће помиње двије ствари које су мото његовог дјеловања: обезбиједити законитост и сачувати достојанство.

● Секретаријат за питања бораца и жртава рата основан је прије три

Ми сада у Бањој Луци радимо на обезбјеђивању здравствене заштите за инвалиде и породице погинулих бораца. Од Извршног одбора општине добили смо, за сада, хиљаду динара, који се уплаћују у Фонд за здравствено осигурање, како би се обезбиједила здравствена заштита за инвалиде и породице погинулих бораца који до сада ни по једном основу нису били осигурани. Општина је то морала урадити, јер Република не ради на томе, иако је право на здравствену заштиту законом загарантовано. Министарство за питања бораца јесте потписало уговор са Фондом за здравствено осигурање, али је тај уговор остао „мртво слово на папиру“.

Милкица МИЛОЈЕВИЋ

● Да ли ратни инвалиди који су здравствено осигурани по другом основу, на примјер преко предузећа у којем су запослени, имају право на олакшице приликом лијечења. Познато је да и осигурана лица, у многим случајевима, морају плаћати лијекове и лијечење и да то нису мале паре. За разлику од њих, борци који су у својим јединицама ослобођени су плаћања.

- Инвалиди немају никакве олакшице. То је проблем Владе. Јер, зна се која су права по Закону о Војсци. Војни обезбјени су, по Закону осигурани код Војске и они и њихове породице би морали бити осигурани по том основу. По Закону о Војсци, двије године по добијању завршног печата, а ја лично мислим да инвалидима не би требало закључивати печат док се рат не заврши, Војска је дужна да лијечи војника који је инвалид због рањавања, повреде или болести везане за вршење војне обавезе.

И то што смо обезбиједили здравствено осигурање онима који нису осигурани ни по којем основу, чисто је „добра воља“ Извршног одбора. Не каже да је то велики гест... али у односу на оно што Република чини, и то је много.

● Рекли сте да овај секретаријат брине не само о инвалидима и породицама погинулих него и о оним борцима, који не могу остварити своја права на други начин. Који су то борци?

- То су незапослени борци и то они којима ни супруга није запослена. Међутим, незапослени борци требало би да остваре право на здравствено осигурање преко Бироа за запошљавање, као што су запослени осигурани у својим предузећима.

● Говорите само о праву на здравствену заштиту. Могу ли борци који су на фронту путем овог секретаријата остварити и нека друга права?

- Нама се највише обраћају за рјешавање стамбених питања и то само

прикључили касније имају статус учесника у рату. По томе се вреднију при додјели станова.

До сада смо добили више од 3.600 захтјева за додјелу станова. Стан тражи 205 породица погинулих бораца и више од 340 инвалида. У првој етапи кренули смо у ревизију раније донесе-

СПОМЕНИЦИ

● Породице погинулих бораца имају право на споменик, то је прописано законом, али за сада то право не могу остварити?

- Право на споменик „мирује“. Добили смо недавно из Кабинета председника Републике допис у којем се каже да је урађено идејно рјешење споменика за погинуле борце. Уколико у буџету буде пара, Република ће та средства упутити нама, а тачно се зна колико има корисника породичне инвалиднине, дакле и колико погинулих бораца на подручју општине. Оним породицама које су већ подигле споменике биће надокнађени трошкови: у којем износу колико ће то пара бити, не бих могао рећи. Под законским актом, који ће донијети министарство за питања бораца и министарство одбране, утврдиће се начин остваривања овог права.

них рјешења о додјели станова. До сада смо прегледали и проверили 389 рјешења и установили да је од тога 107 станова додијелено неправилно. Откуд то? Зато што су иза додјеле борачких станова стајале неформалне групе. Стамбена проблематика се на такав начин не може ријешити.

Станова нема, они су узурпирани, а и доста тога је неправилно подијелено.

Они који су имали куће добијали су станове... али не знам колико је упутно о томе писати, јер управо те неформалне групе стоје иза тога.

ЛИЦИТАЦИЈА И СТИПЕНДИРАЊЕ ДЈЕЦЕ

● Чиме се Секретаријат тренутно бави?

- У току је лицитација пословних простора у граду. То су 22 објекта у власништву општине, а под контролом Завода за изградњу. Средства добијена лицитацијом употребити ћемо за стипендирање дјеце погинулих бораца преко Фонда „Петар Кочић“. Контролу средстава ће вршити председник Скупштине Удружења породица погинулих бораца. Цијенимо да на тај начин можемо стипендирати 120 дјеце која су остала без очева. У граду има неколико организација које се баве стипендирањем дјеце и мораће се нешто учинити да се њихов рад координира и повеже. Предложено је да се формира јединствен Савјет фондова са контролним органом.

Простори који ће сада бити лиценцирани раније су додјеливани породицама погинулих, али су од тих породица буквално отимани. Било да су издавани под закуп, чиме се ремети законска регулатива, било на неки други начин. Ми ћемо сада те објекте давати под закуп лицитацијом, средства ће бити под контролом, стипендираћемо дјецу. То је најбољи начин да неко не стави 100 марака и чоколадицу поред дјетета погинулог борца и тако се слика на телевизији као велики добротвор. Морамо сачувати достојанство.

незапослени борци. При том мислим на борце чије супруге такође нису запослене, јер ако јесу, право на стан борци треба да остварују у предузећима гдје раде њихове супруге. То је тако утврђено одлуком Скупштине општине.

Постоје тачно утврђени критеријуми за додјелу станова, а мјерила су преузета из Удружења бораца. Постоје три категорије бораца. Борци са посебним статусом су борци који су у рату од 1991. године. Они који су у јединице ступили 1992. до 19. маја имају статус бораца, а они који су се

● Које су то неформалне групе? Било би добро именовати их да не помисли неко да је у питању, рецимо, Удружење бораца?

- Није Удружење бораца, то сви врло добро знају! (...)

Данас сам био код Марка Рајчевића, председника Општинског одбора СДС-а и управо о томе разговарао са њим. Рекао сам, ако СДС не предузме нешто, биће великих проблема.

Ко је у тим неформалним групама? Није сада моменат да говоримо о томе. Хоћете да то кажем, па да обоје

• Док рат траје, могу се остварити само право на личну и породичну инвалиднину и право на здравствену заштиту, сва остала законом загарантована права „мирују“ • Станова нема, они су узурпирани, а и оно што има дијелило се на нелегалан начин • Од 389 провјерених рјешења о додјели борацких станова - 107 је незаконитих • Како изаћи на крај са „неформалним групама“ и обезбиједити законитост и исте критеријуме за све? • Мајка која је у рату изгубила два сина и мужа девет мјесеци се „малтретирала по Општини“ да добије стан

изгубимо главу! Треба пустити да те пређе на другу страну. Мора се радити мудро.

У сваком случају ја ћу бити упоран у настојању да се ради законито и исправно. Нећу дозволити да ико у овом граду - вода удовице за руку и уцељује их... не знам чиме... да би добиле кров над главом!

• У реду. А како сарађујете са Удружењем бораца и Удружењима породица погинулих бораца и ратних инвалида?

- Врло добро. У сталном смо контакту са Удружењем породица погинулих бораца јер управо радимо на тој проблематици. Они су задовољни нашим радом. Ипак, ваља цматати на уму да је Секретаријат државни орган, да је то дио Министарства за питања бораца и жртава рата, а удружења су удружења. Али Удружење бораца

КОМИСИЈА ЗА ДОДЈЕЛУ СТАНОВА

— Рјешења о додјели станова нећу потписивати ја - него предједник комисије, коју је именовао Извршни одбор. Предједник комисије за додјелу станова је потпуковник Илија Лукић из Шеснаесте, а чланови су Чедомир Лолић борац Друге крајишке, Раде Филиповић из Прве оклопне, Горан Роговић из Прве лаке бањалучке, Томислав Чавић, припадник Шеснаесте и Миломир Савић из Удружења бораца, који је и мој помоћник.

може много и много помаже државним органима са квалитетним радом, препорукама и приједлозима.

• Може ли се ишта учинити за побољшање материјалног положаја бораца, макар оних који нису запослени?

- Ту Влада Републике Српске мора учинити нешто. Зна се каква је ситуација у општинама. Ми са Извршним одбором општине одлично сарађујемо, они су вољни да помогну, али нема се. Велика је диспропорција између наплаћених пореза и потреба града Бање Луке.

Осим тога доста је и оних који се обраћају за помоћ овом Секретаријату. У правима су изједначени борци из 1991. и из 1941. године. Имамо међу „старим“ борцима 932 корисника, од тога 142 инвалида прве групе. Они се највише жале што им је узурпиран стамбени фонд, али, нажалост, сви су фондови узурпирани. Наш секретаријат издаје рјешења и цивилним жртвама рата: на списку имамо 140 корисника ове врсте инвалиднине, од тога осам цивилних жртава из овог рата.

- Ми insistирамо на законитости, на утврђеним јасним критеријумима, на конкурсима и ја од тога нећу одустати. Имамо подршку општинског одбора СДС-а и ако будемо и даље радили по закону, имаћемо, убијеђен сам и подршку ратних јединица. Сада нам је најважније да се инвалиднине редовно исплаћују. Исплаћене су инвалиднине за март, ових дана очекују се и априлске. Трудимо се да свим инвалидима, борцима и породицама погинулих бораца обезбиједимо здравствену заштиту. То нам је сада најважније. Остало - кад рат заврши, кад побиједимо!

КАКО РАДИ ЈЕДИНИ ОДЈЕЛ НА КОЈЕМ СЕ ЛИЈЕЧЕ БОЛЕСТИ
УХА, ГРЛА И НОСА У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ

ЕКИПА МАЛА АЛИ ОДАБРАНА

Љиљана БОЖИЋ

• Од почетка рата па до данас кроз одјел ОРЛ-а прошло је више од 300 рањених бораца. Шест специјалиста и пет специјализаната уз помоћ медицинских техничара успијева обавити свој посао без већих проблема

прим др Љиљана Ђурђевић: И поред проблема све функционише у потпуности

Један од одјела бањолучког Клиничко-болничког центра који је поднио велики терет овог рата у збрињавању рањених припадника Војске Републике Српске несумњиво је одјел за болести уха, грла и носа. Комплетан положај у којем се налази наше здравство и чињенице које говоре о постигнутим резултатима на овом одјелу, говоре да се овде ради о „малој, али одабраној“ екипи стручњака, који савјесно обављају свој посао. О проблемима са којима се сусрећу пацијенти и медицинско особље ОРЛ-а, говори примаријус др Љиљана Ђурђевић, начелник.

- Сви рањеници који су упућени на наш одјел збринут су. Почетком рата постојао је договор између нашег центра и ВМА-а, док је постојала Југословенска народна армија, да се рањени војници - само примарно збрину на нашем одјелу, и да се након тога обавезно шаљу на ВМА-а. Међутим, са проширењем ратних дејстава, постало је уобичајено да се врши комплетно збрињавање рањеника на нашем одјелу. Само код већих траума, гдје је потребно уграђивање пластичних материјала, гдје је потребно извршити протетске радове, пацијенти се упућују у болницу у Београду. Постоје опрема и материјал, али,

нажалост, од маја прошле године немамо максиларнофацијалног хирурга, који би обављао и те послове. Много нам помажу колеге из других грана медицине, као што су стоматолози, тако да заједничким снагама успијемо збринуту скоро све који дођу на наш одјел, каже др Ђурђевић.

Од почетка рата па до данас, кроз одјел је прошло више од 300 рањених бораца. Шест специјалиста и пет специјализаната, уз помоћ медицинских техничара успијевају обавити свој посао без већих проблема. Поред примарне бригае за борце рањене на фронту, за љекарску помоћ није остао ускраћен ниједан цивил. Да ли медицински захвати које праве љекари овог одјела захтијевају накнадну „дораду“ естетских хирурга?

- У принципу нема потребе за тим. Овдје се такве ствари рјешавају приликом примарне обраде пацијента, само мали број њих одлази на ВМА. Додуше, још је кратак период да би људи настрадали у рату дошли на контролу на којој би се утврдило дали је потребна интервенција пластичног хирурга или не. Још је рано за пластичне операције тог типа.

У неким мирнијим временима на овом одјелу значајно мјесто је зау-

зимала и естетска хирургија. Међутим, како рече проф др Љиљана Ђурђевић, „Медицинска екипа је десеткована“ и за сада нема могућности да се врше „поправке“ носа, ушију, осим...

— Да би се отклониле функционалне сметње, рецимо као код отежаног дисања на нос, раде се и такве ствари, али за масовно обављање таквих захвата који спадају у домен естетске хирургије у овом тренутку немамо услова,

ЗА БОРЦЕ БЕСПЛАТНО

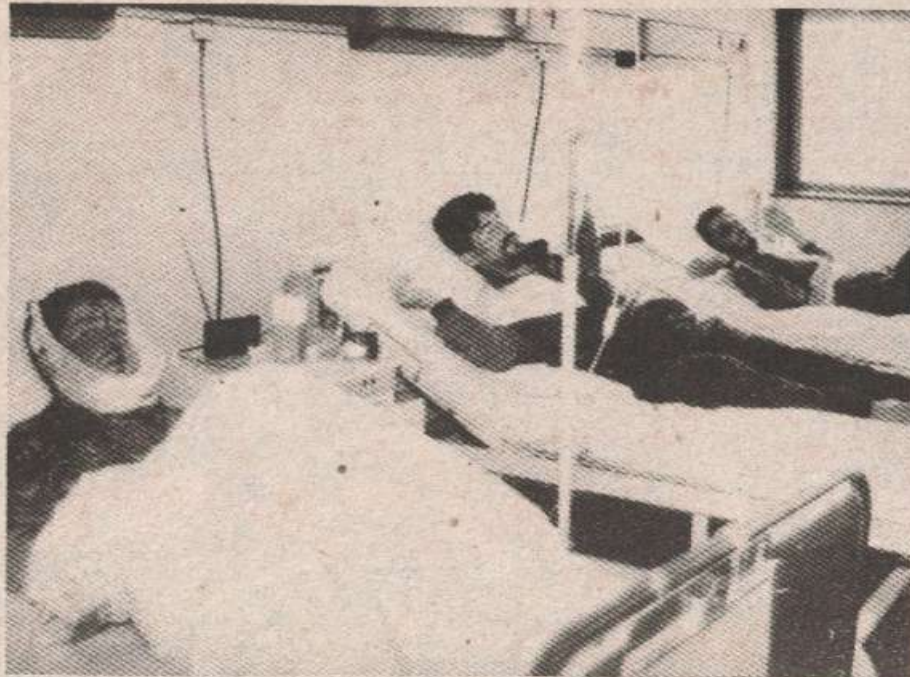
• Све интервенције које се обављају на ОРЛ одјелу за борце Републике Српске и чланове њихове уже породице бесплатне су. Пацијенти који морају лежати на одјелу прије него што добију кревет морају уплатити аконтацију - они који нису осигурани плаћају пун износ који износи 400 динара, а „осигураници“ партиципацију 20 одсто од пуног износа, односно од 100 до 150 динара.

А ово је једини одјел оториноларингологије у Републици Српској, а знатан број пацијената долази и из Републике Српске Крајине. Који су проблеми који се најчешће јављају на овом одјелу?

- У сваком случају требало би нам више специјалиста. Осим тога морам споменути и проблем који нам све више задаје мука: недостатак медицинских техничара. Љекари и особље које тренутно ради на одјелу заиста се

Једини одјел ОРЛ-а у Републици Српској: Недостају специјалисти

Сви рањеници и цивили који су дошли на одјел збринуту

Снимко: Р. ОСТОЈИЋ

максимално труди да испуњава своје обавезе, али има и оних који су, како ја то кажем, овом хуманом послу пришли несавјесно. Многи од њих у ситуацији кадане примају редовно плату, дају отказе и прелазе на друга радна мјеста, гдје примају више. Трећи пут објављујемо конкурс у којем тражимо медицинске сестре, на који се нико не јавља. Дошли смо у ситуацију да морамо ангажовати људе који су у пензији. Осим тога, због недостатка анестезиолога понекад нам се деси да одгодио операцију. Имамо све потребне инструменте и апарате, немамо проблема ни са лијековима и санитарским материјалом, али проблеми који се јављају и у „пратећим“ службама у болници, отежавају нам знатно посао. Међутим, морам напоменути да људи који раде на овом одјелу заиста дају максимално све од себе како због проблема са којима се сусрећемо не с испаштали они који су најмање криви за то - рањени и болесни, значи наши пацијенти, рекла нам је на крају прим. др Љиљана Ђурђевић, „права особа“ Одјела за болести уха, грла и носа бањолучког клиничко-болничког центра.

ИЗВАНРЕДНИ РЕЗУЛТАТИ У ПОЉОПРИВРЕДНОМ ДОБРУ „МЛАДЕН СТОЈАНОВИЋ“

И ПАМЕТ И ЖУЉ

●Струком и радом овдје су у прва три мјесеца ове године надмашили лањско тромјесечје за тридесет одсто у производњи млијека, а такав је резултат и у свињогојству.

Пољопривредно добро „Младен Стојановић“ у претходном периоду било је једно од највећих и најорганизованијих пољопривредних газдинстава у бившој Југославији. У овом великом колективу, из кога је више десетина стручњака још 1991. године кренуло у рат, брзо су се снашли и у новонасталим условима. Истина, производња је била умањена једно вријеме, поготово последице увођења санкција. Међутим, ове године, судећи према оствареним резултатима у текућој производњи меса и млијека, кренуло се напријед.

Захваљујући веома стручним кадровима и искусним и вриједним радницима, у овом великом пољопривредном добру комплетна технологија у свим производним процесима прилагодана је у ходу новим условима привређивања. То је најбоља потврда да овдје нису чекали и кука-

за шест процената повећан број одгојених прасади по крмачи. Укупна производња свињског меса живе ваге већа је чак за 30 одсто негоу истом периоду лањске године. Истовремено, утрошак концентроване сточне хране смањен је за 23 процента, што представља велику уштеду у тадашњим приликама, а то је остварено побољшаном организацијом рада.

СВИЊОГОЈЦИ ШТЕДЕ

Живе свиње су веома тражене. Главни купци су „Левита“, петрињски „Гавриловић“, „Срем - Шид“ и други. Међутим, у последње вријеме све је већи број појединаца који купују свиње директно са фарме. Понекад се свим купцима не може ни удовољити.

Оно што је речено за свињогојску производњу важи и за говедарску, која се одвија на три локалитета: у Новој Тополи, Церовљанима и Александровцу. Производња млијека већа је у првом тромјесечју за 17 одсто. То повећање по једном грлу износи 29 процената, док је мјесечна производња у току зиме и почетком прољећа износила око 374 хиљаде литара, а уз бољу љетњу и јесењу исхрану требало би да буде још већа.

Значајно је споменути и то, који се остварује на прошлогодишњем нивоу. Годишње се у церовљанској и александровачкој фарми може утовити 2.000 грла јунади. Ради се овдје, кад је ријеч о говедарству, на технолошким побољшањима у производњи. До сада је производња млијека

Гојко ШЕРБУЛА

била шталска, а сада се иде на ограђивање више десетина хектара такозваних зелених испуста за краве. То би требало позитивно да утиче на повећање целокупне говедарске производње, али и на побољшање здравственог стања стоке, поготово музних крава, а тако и на повећање процента телења.

СЈЕТВА УСПЈЕШНО ЗАВРШЕНА

Упоредо са производњом меса и млијека, те концентроване сточне хране, у ПД „Младен Стојановић“ у току зиме и прољећа са доста успјеха, без обзира на сушу и несташицу репроматеријала, успјешно су обавили прољетне сјетвене радове и обавили прихрањивање и заштиту озимих житарица. У току прољећа, како нам рече Којо Гарић, руководилац Радне јединице „Ратарство“, засијан је сточни грашак на 634 хектара, зоб на 331, јари јечам на 176, соја на 1.595 и кукуруз на 1.778 хектара. Овакви резултати у прољетној сјетви заслужују посебну похвалу јер су остварени у доста тежким условима које су, поред већ истакнутих проблема пратили несташица средстава за набавку репроматеријала (кредита није било), а тако и резервних дијелова за машине. Умјесто умјетних ђубрива, гдје је то било могуће, уграђен је стајњак, а предузимају се мјере и за коришћење осоке. У својим радионицама израђују сами резервне дијелове, а у томе имају подршку творнице „Јелшинград“ у Градишци и Творнице пољопривредних машина из Козарске Дубице.

Кад је ријеч о ратарској производњи, ваља нагласити да се у овом пољопривредном добру увелико

припремају за предстојећу жетву озимих житарица засијаних на 1.925 хектара.

ПРОБЛЕМИ

Пољопривредна производња, као стратешка област привређивања, морала би да има приоритет у кредитирању и пуну подршку државе, а то последње вријеме није имала - каже Мићо Ристић, генерални директор ПД „Младен Стојановић“. Ова производња, чији циклус дуго траје, поготово у ратарству, мора да буде кредитирана нижим каматама него што се кредитирају други видови производње,

гдје су рокови израде готових производа много краћи. У овом пољопривредном добру посебно истичу да их је овог прољећа погодила неусаглашеност односа наших предузећа са предузећима у Републици Србији, а „папирологија“ (дозволе, компензациони уговори и друго), просто гушила токове сарадње.

Држава би, наглашава директор Мићо Ристић, морала дати већу подршку обезбјеђењу енергената, ђубрива и заштитних средстава. Губици који се створе на примјеру производњи млијека, чије су откупне цијене ниске, не би требало да буду само на терет произвођача него и државе, и то кроз субвенције.

Сваког часа 682 кг меса

У свињогојској фарми, капацитета 80.000 товљеника годишње, сваког часа произведе се 682 кг меса живе ваге. За даљи развој свињогојства у широј регији значајно је и то што се на фарми обезбјеђује расплод.

Дневно 15.000 литара млијека

На говедарској, савремено уређеној фарми има и 1.200 крава. Дневна производња млијека креће се око 15.000 литара. Највећи дио се испоручује за прераду бањолучкој Мљекари, а остатак се користи за исхрану телата и давање помоћи појединим школама, дјечијем вртићу и болници.

Зајам 250.000 динара

Највећи зајам за одбрану Републике Српске на подручју градишке општине, у износу од 250.000 динара, уписао је ПД „Младен Стојановић“. Овај колектив је велики донатор и учествује у свим конвојима помоћи производима велике вриједности, који се упућују у јединице Војске Републике Српске. Овдје воде рачуна и о породицама погинулих бораца. Помажу им колико могу, а заинтересовани обраде и по један хектар земље годишње. Учествоју и у другим хуманитарним акцијама на подручју општине, те у обезбјеђењу средстава за лијечење рањених бораца.

Иначе, ПД „Младен Стојановић“ представља полу-гу развоја пољопривреде и прехрамбене индустрије. Тако ово предузеће, које је огледно и за индивидуалне пољопривреднике, представља својеврстан полигон и за обуку стручних кадрова у цијелој регији. Зато га треба посебно и третирати.

На тополским, церовљанским, долинским лавиначким и александровачким просторима тове се већ годинама најквалитетнија грла говеда, расне свиње, производе сјемена разних култура и квалитетно крмног биље. Ово предузеће газдује на више од седам хиљада хектара ораничних површина, од којих се 2.000 наводијава. Производне јединице су равномерно распоређене у цијелом Лијеачу пољу, па то веома позитивно утиче на подстицање савремене пољопривредне производње најмањим индивидуалних пољопривредника.

САЈАМСКА ПРИЗНАЊА

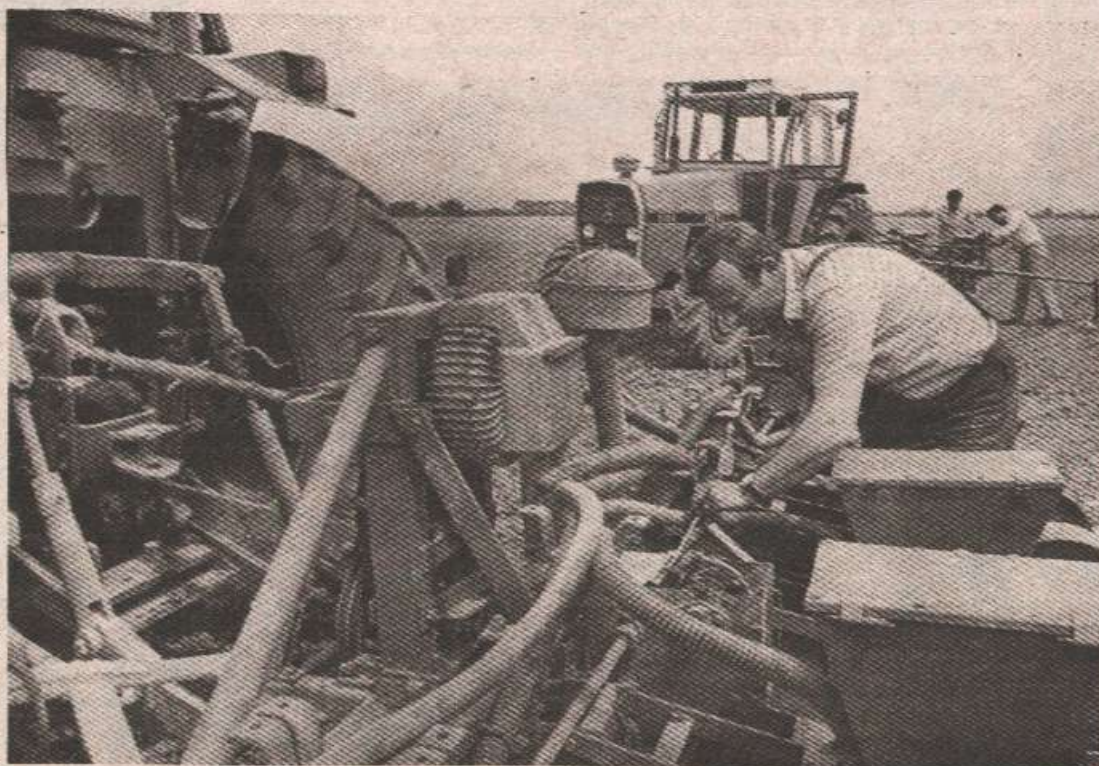
На мајском међународном пољопривредном сајму у Новом Саду Пољопривредно добро „Младен Стојановић“ побрало је највиша признања за сточарску производњу.

Јуница расе холштајн (црно шарено говече) проглашена је за шампиона и за њу је предузеће добило пехар сајма. Сребрни пехар добили су и за пет изложених јуница, а пехар сајма за крмачу расе шведски ландрас са 13 прасади, која је такође проглашена шампионом.

Два пехара су добили и за колекције супрасних назимица и товљеника. Иначе, излагали су сјеме и презентирали властити програм информатике из пољопривреде, а на изложби су представили и сточну храну која се производи у Новој Тополи.

ли него су искористили властиту памет, а овај колектив је има заиста довољно. Тиме су доказали да се и у условима ембарга, недовољне бриге државе о стимулисању пољопривредне производње, поготово ратарске, без које не могу функционисати ни остали производни процеси у пољопривреди, могу остварити задовољавајући резултати. На примјеру тромјесечне производње, а тако је и у протекла два мјесеца најбоље се ипострује шта се све може постићи уколико је стручни тим јак и уколико има подршку радника.

У свињогојској фарми за три мјесеца угинуће прасади смањено је за 55 одсто, а

На уму је већ наредна сјетва

У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ СЕ ЈОШ НЕ ЗНА КАДА ЋЕ ПОЧЕТИ ИСПЛАТА СТАРЕ ДЕВИЗНЕ ШТЕДЊЕ

ДЕВИЗНЕ КЊИЖИЦЕ НА ЧЕКАЊУ

● Прије два дана у Савезној Републици Југославији почела исплата по 30 динара мјесечно девизним штедишма ● У Републици Српској још нема рецепта којим би се обрадовале старе девизне штедише

Због старе девизне штедње на овим просторима ће се вјероватно још дуго просипати жуч. Незадовољне штедише ће сигурно на разне начине покушавати да од државе надокнаде штету насталу заробљивањем њихових девизних улога.

У Савезној Републици Југославији, гдје је примјена новог програма реконструкције монетарног система већ одмакла подалеко, стара девизна штедња, чини се, тек сада долази на дневни ред. Прије две дана банкарски су почели да исплаћују сваком штедиши по 30 динара мјесечно. Иако смо у јединственом монетарном систему са Савезном Републиком Југославијом, у нашој Републици банкарски о томе још немају никакве инструкције. Не зна се, дакле, хоће ли и када почети и те симболичне исплате по старим девизним књижицама.

НЕЗАДОВОЉНЕ ШТЕДИШЕ

И ова одлука Владе у Савезној Републици Југославији да се почне са исплатама старе девизне штедње наишла је на негодовање штедиша. Њихов одбор за заштиту права девизних штедиша је ових дана, бар према новинским извјештајима, оштро реаговао сматрајући да ово није рјешење проблема незадовољних штедиша. Они су имали и конкретне приједлоге да се дуг државе уписан у девизне књижице бројних грађана надокнади тако што би се распродала имовина бивше федерације и тако обештетили грађани.

Влада, Скупштина и Народна банка Југославије о томе бар за сада путе. Знају да се и за исплату старе девизне штедње у Народној и пословним банкама мора створити огр-

Вукан ДУБОЧАНИН

омна девизна подлога коју уз све тешкоће и санкције и залеђене паре пословних банака у иностранству сигурно није лако обезбиједити. Нереално је такође очекивати да се без окончања мировних преговора и имовинског разграничења чланица бивше југословенске федерације може без проблема продати имовина некадашње федерације.

Због тога ће стара девизна штедња и даље остати дуг државе. Како ће се тај проблем и када ријешити, у овом часу чини се нико поуздано не зна.

НЕОПХОДНО СТРПЉЕЊЕ

Мада још нема никаквих званичних информација о томе хоће ли и у Републици Српској почети исплата старе девизне штедње, банкарски вјерују да ће то бити ријешено на исти начин као и у Савезној Републици Југославији, дакле 30 динара мјесечно за сваког штедишу. То је и логично јер су и западне српске

земље у јединственом монетарном систему са Југославијом.

Разлика је само што у западним српским земљама у овом часу изгледа нико поуздано не зна када ће почети исплата тих минималних 30 динара мјесечно. Директори пословних банака још немају никакве инструкције од Владе и Скупштине Републике Српске.

Тек сљедеће седмице у Народној банци Југославије очекује се разговор и о том питању с представницима Владе Републике Српске. Основни је проблем, чини се, што и за ту исплату старе девизне штедње треба створити адекватну девизну или златну подлогу. Питање је за то хоће ли се у условима непокривеног буџетског дефицита и још бројних финансијских тешкоћа у Републици тај проблем моћи премостити.

У овим условима много разумнијим се чине неки приједлози да стара девизна штедња остаје дуг државе, али да се рјешава откупом станова, дионица у предузећима... То је вјероватно најреалније рјешење, али на дугом штапу. Јер је приватизација државне имовине, по свој прилици, остављена за послеријатни период. Зато ће девизне штедише из Републике Српске требати још много живаца и стрпљења.

О ПОЈАВИ СВИЊСКЕ КУГЕ НА КРАЈИШКИМ СТОЧНИМ ПИЈАЦАМА

ПРЕКУПЦИ УВЕЗЛИ БОЛЕСТ

Миленко КИНДЛ

● Опасна сточна заразна болест утврђена у Лакташима, Мркоњићу и Приједору ● Ради превентивне заштите, од уторка у Бањој Луци наступа забрана продаје живих свиња ● Свим власницима и узгајивачима свиња се препоручује вакцинисање ових домаћих животиња

Многобројне купце, прекупце и продаваче који су се прошлог уторка нашли на бањолучкој сточној пијаци засигурно су узнемириле ветеринарске инспекције које су тог дана вршиле пројекторну здравствену и друге документације домаћих животиња, нарочито свиња које су се ту продавале. Разлога за ово, међутим, и те како има. Наиме, према подацима које смо добили од господина Весне Калаба из Ветеринарског завода, на основу информација прикупљених од ветеринарских станица, утврђено је да се на подручју Лакташа, Мркоњића и Приједора појавила опасна сточна заразна болест свињска куга. Иза овог имена се „крије“ зараза којој подлијежу само свиње, али конзумирање меса таквих животиња може изазвати тешка обољења и код људи.

Због тога смо се обратили господину Миле Драгу Мркићу, помоћнику секретара за инспекцијске послове бањолучке општине, који нам о овом проблему каже: — Вијести да се на подручју ове три општине појавила свињска куга су тачне. Ова болест, међутим, још није утврђена у општини Бања Лука. Како бисмо спријечили њену евентуалну појаву и ширење у нашим крајевима, предузел смо одређене превентивне мјере. Оне се састоје, прије свега, у појачаној контроли свих свиња на сточној пијаци коју смо извршили у уторак. Иако наша инспекција тада није утврдила никакве сумњиве знакове присуства свињске куге, ради опште сигурности из-

дали смо рјешење Градској тржници као власнику сточне пијаци о забрани трговине свињама од наредног уторка до даљег. Забрана ће важити и за продајне пунктове (или, како се то каже, догоне) у Бронзаном Мајдану, Крупи на Врбасу и Стричићима. А станице милиције су од Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду примиле факсу коме се захтијева да се на свим пунктовима врши контрола стоке и преглед њихових увјерења о здравственом стању, док ће се од сваког узгајивача свиња тражити и документација о њиховој вакцинацији која мора бити стара најмање 14 дана колико траје инкубација болести — каже господин Мркић.

Према његовим ријечима (а то кажу и у Ветеринарском заводу), главни кривци за долазак свињске куге у Крајину су прекупци из Србије, чије свиње углавном немају никакве потврде о здравственом стању и вакцинацији. Поред њих ни већина локалних узгајивача свиња не води рачуна о вакцинацији ових домаћих животиња. Због тога је издат налог бањолучкој ветеринарској станици да ради идентификације изнађе могућност обиљежавања свиња како би се знало која је вакцинисана.

„Црвена тачка“ ширења ове заразе је и неконтролисана набавка и клање свиња, што је честа пракса приватника. Ради боље заштите и животиња и људи, сви послови би се требали обављати под надзором ветеринара. А кулцима се препоручује да прије него што се одлуче на куповину свиње или пресеца од продавца обавезно затраже потврду о вакцинисању.

Трећи проблем који отежава цијелу ситуацију је и чињеница да се један идентификацијски картон (такозвани пасош) ког издаје ветеринарска станица важи за пет, шест, па чак и за десет свиња, што на свајесним продавцима омогућава да међу вакцинисаним примјерцима непажљивом купцу „подметну“ и прасад које није ветеринарски обрађено.

А из Ветеринарског завода смо добили и неколико информација које говоре о самој природи ове болести. Према тим подацима, свињска куга спада у нарочито опасне сточне заразне болести те узрокује велике губитке у свињарству. У почетку развоја

Неопходна вакцинација (архивски снимак)

болести не постоје никакви видљиви знаци по којима би се могло посумњати на свињску кугу. Међутим, када она узме замаха као што је то случај у Крајини, учестали престанак или (чешће) смањење узимања хране, лежање, завлачење свиња у сламу или тамне просторе дају повода за сумњу о присуству болести. Код болестотрпљевог животиња неколико дана на животињи се дешавају разне промјене: тешко кретање, зашошење задњег дијела тијела; код такве обољеве свиње поплаве ушке, очни капци се сплине, а глас је промукао.

У ширењу болести најзначајнију улогу има промет свиња. Нарочито су опасне животиње у инкубацији, то јест кад је живо-

тиња заражена а не показује знакове болести. Болест се такође шири клоничним и кухињским отпацима, разношењем дијелова угинулих свиња од паса, а преноси се и обућом.

Заштита свиња најбоље се врши вакцинацијом, и то само здравих примјера. Свиње које су заражене, а не показују знакове болести и након цијепљења оболе.

И на крају, важно упозорење: све свиње треба вакцинисати без избора да ли су прије тога цијепљене. Болесне свиње сани у ком случају не смију клати и употребљавати за исхрану, јер и само таквих животиња често садржи троваче меса па су могуће тешке обољења код људи.

НОВИ ОДНОСИ ЦРКВЕ И ДРЖАВЕ

● Грчка православна црква и грчки народ одликовани Ордену Светог Саве првог степена. Одобрен рад организације младих православних хришћана Светосавска омладинска заједница. Против незване војске проповједника разних секти, псеудорелигијских покрета и ужасне теорије и праксе сатаниста. Лијек против сатанизације српског народа није у оцрњавању свијета него у достојном и достојанственом, хришћанском и људском држању свих нас у свакој прилици

Свети архијерејски сабор Српске православне цркве, који је данас завршен у Београду, дубоко забринут због крвопротлића у трагичном рату наметнутом српском народу, упућује најискренију молитву Господу за престанак рата, патњи и муке свих људи и народа на зарабеним подручјима.

Сабор је одлучио да прошири и ојача хуманитарну дјелатност Цркве тако што ће досадашњи Одбор при Светом архијерејском синоду за помоћ избјеглицима и другим жртвама рата прерасти у православну хумани-

рату који, нажалост, још увек бесни, нарочито на простору Босне и Херцеговине. Сабор епископа Православне цркве, из свих српских земаља и из српске дијаспоре у свету упућује најискренију скрушену Молитву Господу, Извору и Давошу истинског мира, за престанак ратног сукоба и за престанак патњи и муке свих људи и народа на зарабеним подручјима.

НАЈВЕБА ГОЛГОТА СРПСКОГ НАРОДА

На молитву за мир и избављење свих, Сабор позива и

Човекољубље, која ће обухвати- ти све епархије Српске цркве. Разматрајући хуманитарне проблеме, изазване ратом и санкцијама. Сабор је са задомљивостом и благодарношћу констатовао љубав свих православних цркава према нашој Цркви и солидарност свих православних народа са нашим народом који пати, као и љубављу надахнуту значајну помоћ многих организација, група и појединаца из неправославних хришћанских цркава и народа.

Али, апсолутно првенство у братољубљу, у несебичној бр-

тарну организацију под називом „Човекољубље“.

Текст саопштења са редовног засиједања Светог архијерејског сабора Српске православне цркве гласи:

„Овогодишње редовно засиједање Светог архијерејског сабора Српске православне цркве започето је у Пешкој патријаршији, у недељу, 22. маја, а завршено у Патријаршијском дворцу у Београду, 2. јуна 1994. Послије првог засиједања Сабора и свечане саборне архијерејске Литургије, уведен је у древни трон пехки архиепископа и патријарха Његова светост архијерејски епископ пеки, Митрополит београдско-карловачки и патријарх српски господин Павле, да би учинио дана, 23. маја, Сабор православног са радом у Београду. Дубоко забринут због крвопротлића у трагичном рату наметнутом нашем народу, у

сву верну децу наше свете Цркве, духовну децу Светог Саве, Миротворца и Измиритеља, подсећајући да молитва треба да буде спојена са хришћанским дјелањем за мир, урганицима наших моћи и одговорности. Зато је Сабор даље размишљао о изналажењу путева мира и разума, као и начина којима се може и мора помоћи жртвама рата и целокупном нашем страдалном народу, као и свима којима је потребна наша помоћ, духовна и материјална.

У циљу што делотворније и обухватније служења браћи и сестрама у невољи, Сабор је донео одлуку да прошири и ојача хуманитарну дјелатност наше Цркве тако што ће досадашњи Одбор при Светом архијерејском синоду за помоћ избјеглицима и другим жртвама рата прерасти у православну хуманитарну организацију под називом

атској помоћи српском народу у часу његове највеће историјске голготе, припада, по уверењу Сабора, једноверном грчком народу.

Стога је сабор донео једнодушну одлуку да упути Грчкој православној цркви и грчком православном народу саборску посланицу благодарности и љубави и да, у знак признања и неразорног јединства у Христу Господу, одликује Грчку православној цркви и грчки народ Ордену Светог Саве првог степена.

То исто одликовање Сабор је доделио и великом писцу, пророку нашег времена, Александру Солженицину, пријатељу и страдалнику нашег народа, о чему је већ издато засебно саопштење.

ПРОЗЕЛИТИЗАМ ПРОТИВ ПРАВОСЛАВЉА

Затим је Сабор вођен истом бригом и пастирском одговорношћу, посветио особиту пажњу унутрашњој и спољашњој мисији Цркве, питањима свеправославног јединства и заједничког сведочења Православља као истине и живота у данашњем секуларизованом и идеологизованом свету, проблемима међухришћанских односа, оптерећења, најжалост, учешћем прозелитизма појединих кругова против Православне цркве, као и питањима која се тичу посебно наше, Српске цркве — унапређивањем црквене просвете, у склопу са потребом за новим духом и новом оријентацијом у нашем просветном систему уопште, потребом новог дефинисања односа Цркве и државе у служби општег добра, тражењем излаза из духовног и моралног хаоса, који је из себе оставио тоталитарни систем, и тако даље.

У овој години, наша Црква и наш народ молитвено обележавају четирестаду годишњицу од дана спаљивања моштију Светог Саве на Врачару. Исто толико година навршава се и од мученичке смрти Теодора, епископа вршачког, којег због тога већ вековима верујући народ Баната поштује и слави.

Сабор је у недељу, 29. маја, на свечаној Светој Литургији у Вршцу, литургијски и канонски потврдио његово поштовање као угодног Божијег прославио га као свештеномученика, ове године на нивоу Епархије банатске, с тим што ће овај светитељ догадине бити унет у именик светих Срба, који се поштују и празнују у васцелој Цркви.

Поводом оваког изузетног духовног догађаја, Сабор подсећа да не смемо заборавити ни све потоње мученике за крст часни и страдалнике за слободу златну, све до наших дана. То повлачи за собом нашу духовну обавезу да осудимо свако зло и сваки злочин и да призовемо све, почевши од нас самих, на пуно хришћанску и људску одговорност у свим околностима, па и ратним, на човечност, правдољубље, покајање и праштање, да бисмо тако, уздигавши се изнад личних сујета и идеолошких, етничких, странаčkih и других оптерећења, стекли духовни мир и зрачљивост.

ДРЖИМО СЕ ДОСТОЈАНСТВЕНО

У свом старању за добро народа Сабор указује и на погубне последице нехришћанске праксе чедоморства, самоубиства, робовања алкохолу и дроги, неморала, профитерства, политичке идеолошке и страначке заслепљености и нетрпељивости, као и на неправду коју нам свет молиња, у име самог „новог поретка“, наноси санкцијама, претњама и неправедним једностранним ангажовањем у грађанском рату.

Али исто тако Сабор указује

на то да лек против сатанизације српског народа није у оцрњавању света, него у достојном и достојанственом, хришћанском и људском држању свих нас у свакој прилици.

Сабор је велику пажњу посветио нашим епархијама у расејању, као и епархијама наше Цркве у Бившој Југословенској Републици Македонији, које су због самовољног проглашења аутокефалности од стране оних који су били дужни да чувају црквену јединство, отуђене не само од Мајке Цркве него и од васељенског Православља уопште. Стога је Сабор тамошњим епископима братољубиво упутио последњи позив, препредузимања канонских мера, да се у року од три месеца врате канонском поретку Цркве. Сабор се истовремено обраћа међународним центрима да се обезбеде верска и људска права и српском народу у новонасталим државама на тлу бивше Југославије, а нарочито у Хрватској и Бившој Југословенској Републици Македонији.

Сабор је досадашњег епископа милешевског г. Георгија по потреби поново вратио на канонску епархију; за милешевског епископа изабрао је досадашњег епископа аустралијско-новозеландског Новоградничке митрополије г. Василија.

Извршивши врондацију три постојеће епархије у Западној Европи, образовао је западноевропску епархију у седиштем у Паризу (Француска, Шпанија, Белгија и Холандија), поставивши на њу досадашњег епископа зарадноевропске епархије Новоградничке митрополије г. Дамаскина.

На упражњену браничевску епархију Сабор је изабрао јеромонаха др Игњатија Мидића, доцента Богословског факултета у Београду. Досадашњег викарног епископа тетовског г. Јована, администратора епархије у Бившој Југословенској Републици Македонији, поставио је на упражњену западноамеричку епархију, а за администратора епархије у Македонији поставио епископа врањског г. Пахомија.

За епископа аустралијско-новозеландске епархије Новоградничке митрополије изабран је архимандрит Сава Јурић, сабор манастира Нова Грачаница у САД.

Српске православне црквене општине и парохии у Италији изузете су из састава епархије средњеевропске и укључене у састав митрополије загребачко-љубљанске.

Свети архијерејски синод у новом саставу сачињавају: Његова светост патријарх српски г. Павле, митрополит црногорско-приморски г. Амфилохије, епископ шабачко-ваљевски г. Лаврентије, епископ нишки г. Иринеј и епископ банатски г. Христостван, стоји на крају својштења Светог архијерејског сабора СПЦ. (НАСЛОВ, ПОДНАСЛОВ И МЕЃУНАСЛОВИ СУ РЕДАКЦИЈСКИ)

ПРИЗИВАЊЕ БИЈЕЛЕ КУТЕ

● (Поводом чињенице да је цијена боравка дјец у вртићима од марта до данас увећана 50 одсто!!!)

Управа бањолучког Центра за предшколско васпитање и образовање донијела је и остала при одлуци да се цијена боравка дјеце у њиховим вртићима са десет, од 1. маја, повећа на 25 динара. Будући да је та накнада у мртву износила пет динара, излази да је у међувремену порасла пет пута, односно 500 одсто!

Свом износу, ако родитељ жели да му дијете учи енглески језик, треба додати још десет динара. Тако се, очигледно, укупна сума повећа на 35 динара мјесечно.

Може ли се, и како, таква скок о овим тешким временима (о)правдати?

Све је то вјероватно тачно, али се овим објашњењима супротставља поприличан број оних — „али“.

Минимална цијена рада у Републици Српској, као прво, износи 25 динара мјесечно, колико, отприлике, прима и борца на фронту.

Дога ли се томе, као друго, да запослени родитељи на тз. чекању примају тек половину тог „минималца“, одмах се поставља питање како да они плате наканду за своје дијете, или дјецу?

Може ли се, и како, таква скок о овим тешким временима (о)правдати?

ОБЕПАЊА, ОБЕПАЊА...

Директор тог центра професор Владимир Славнић тврди да може.

— На овај економски цијена је — објашњава он — 60 динара мјесечно по дјетету. Тек захваљујући додатним изворима ми успевамо да је сведемо из 45 динара за приватне предузетнике, 25 за родитеље запослене у државном и приватном сектору и 20 динара за дјецу борца. За дјецу погинулих борца и ратних инвалида са више од 60 одсто тјелесног оштећења плаћа се 15 динара мјесечно.

Славнић такође напомиње да се овим повећањем побољшаће исхрана дјеце, навистити нова учила и средства за дјечју за-

ДА ЛИ ЋЕ БИТИ БЕЗПЛАТЕН СМЈЕШТАЈ ДЈЕЦЕ ПАЛИХ БОРАЦА У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА?

У упражњену браничевску епархију Сабор је изабрао јеромонаха др Игњатија Мидића, доцента Богословског факултета у Београду.

УМЈЕСТО ДРЖАВЕ ДОМАТОРИ!

У бањолучким вртићима тренутно борава око 1.500 малишана. Од тога је 40 дјеце погинулих борца и 20 чиију су родитељи инвалиди.

Колико се чини да се породицама које су остале без својих најмилијих, којих је најжалост, велики број, оставио мало бољ, да се њихово дјело омогући безбрижно дјетињство.

Од првог маје ове године цијена боравка дјеце у предшколским установама је повећана. По новом цијеновнику, за дјецу погинулих борца, социјалних случаја и за дјецу инвалиди чија инвалидност прелази 60 одсто, мјесечни боравак у вртићу износи 15 динара. Малишани чији се родитељи баве неком приватном дјелатношћу плаћају 45 динара, оних који имају суобрајитеља заповремена 25 и дјеца борца 20 динара.

Цијене за наше прилике високе, али не можемо да занемаримо ни трошкове који су неопходни за колико толико нормалан рад ових установа.

баву, извршити најужније поправке објеката.

Све је то вјероватно тачно, али се овим објашњењима супротставља поприличан број оних — „али“.

Минимална цијена рада у Републици Српској, као прво, износи 25 динара мјесечно, колико, отприлике, прима и борца на фронту.

Дога ли се томе, као друго, да запослени родитељи на тз. чекању примају тек половину тог „минималца“, одмах се поставља питање како да они плате наканду за своје дијете, или дјецу?

Може ли се, и како, таква скок о овим тешким временима (о)правдати?

Може ли се, и како, таква скок о овим тешким временима (о)правдати?

ОБЕПАЊА, ОБЕПАЊА...

Директор тог центра професор Владимир Славнић тврди да може.

— На овај економски цијена је — објашњава он — 60 динара мјесечно по дјетету. Тек захваљујући додатним изворима ми успевамо да је сведемо из 45 динара за приватне предузетнике, 25 за родитеље запослене у државном и приватном сектору и 20 динара за дјецу борца. За дјецу погинулих борца и ратних инвалида са више од 60 одсто тјелесног оштећења плаћа се 15 динара мјесечно.

Славнић такође напомиње да се овим повећањем побољшаће исхрана дјеце, навистити нова учила и средства за дјечју за-

ДА ЛИ ЋЕ БИТИ БЕЗПЛАТЕН СМЈЕШТАЈ ДЈЕЦЕ ПАЛИХ БОРАЦА У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА?

У упражњену браничевску епархију Сабор је изабрао јеромонаха др Игњатија Мидића, доцента Богословског факултета у Београду. Досадашњег викарног епископа тетовског г. Јована, администратора епархије у Бившој Југословенској Републици Македонији, поставио је на упражњену западноамеричку епархију, а за администратора епархије у Македонији поставио епископа врањског г. Пахомија.

УМЈЕСТО ДРЖАВЕ ДОМАТОРИ!

У бањолучким вртићима тренутно борава око 1.500 малишана. Од тога је 40 дјеце погинулих борца и 20 чиију су родитељи инвалиди.

Колико се чини да се породицама које су остале без својих најмилијих, којих је најжалост, велики број, оставио мало бољ, да се њихово дјело омогући безбрижно дјетињство.

Од првог маје ове године цијена боравка дјеце у предшколским установама је повећана. По новом цијеновнику, за дјецу погинулих борца, социјалних случаја и за дјецу инвалиди чија инвалидност прелази 60 одсто, мјесечни боравак у вртићу износи 15 динара. Малишани чији се родитељи баве неком приватном дјелатношћу плаћају 45 динара, оних који имају суобрајитеља заповремена 25 и дјеца борца 20 динара.

Могу ли се, и то је озбиљно питање, њихова примања подвести под било које економске категорије, наведене у Славнићевом објашњењу?

Посебно се мора водити рачуна, као треће, о родитељима чији последњи мјесецима не могу да им исплате било какве накнаде, а одређени им је, као ратни распоред, неизбјежна редна обавеза. Ко је, дакле, док су они на послу, дужан да се стара о њиховој дјети?

Насупрот тим родитељима, како нам открива секретар за финансије општине Бања Лука др Гордана Ченић — Јотановић, све васпитно образовно особе центра редовно прима плате из општинске касе. И та чињеница.

Може ли се, и како, таква скок о овим тешким временима (о)правдати?

ОБЕПАЊА, ОБЕПАЊА...

Директор тог центра професор Владимир Славнић тврди да може.

— На овај економски цијена је — објашњава он — 60 динара мјесечно по дјетету. Тек захваљујући додатним изворима ми успевамо да је сведемо из 45 динара за приватне предузетнике, 25 за родитеље запослене у државном и приватном сектору и 20 динара за дјецу борца. За дјецу погинулих борца и ратних инвалида са више од 60 одсто тјелесног оштећења плаћа се 15 динара мјесечно.

Славнић такође напомиње да се овим повећањем побољшаће исхрана дјеце, навистити нова учила и средства за дјечју за-

ДА ЛИ ЋЕ БИТИ БЕЗПЛАТЕН СМЈЕШТАЈ ДЈЕЦЕ ПАЛИХ БОРАЦА У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА?

У упражњену браничевску епархију Сабор је изабрао јеромонаха др Игњатија Мидића, доцента Богословског факултета у Београду. Досадашњег викарног епископа тетовског г. Јована, администратора епархије у Бившој Југословенској Републици Македонији, поставио је на упражњену западноамеричку епархију, а за администратора епархије у Македонији поставио епископа врањског г. Пахомија.

УМЈЕСТО ДРЖАВЕ ДОМАТОРИ!

У бањолучким вртићима тренутно борава око 1.500 малишана. Од тога је 40 дјеце погинулих борца и 20 чиију су родитељи инвалиди.

Колико се чини да се породицама које су остале без својих најмилијих, којих је најжалост, велики број, оставио мало бољ, да се њихово дјело омогући безбрижно дјетињство.

Од првог маје ове године цијена боравка дјеце у предшколским установама је повећана. По новом цијеновнику, за дјецу погинулих борца, социјалних случаја и за дјецу инвалиди чија инвалидност прелази 60 одсто, мјесечни боравак у вртићу износи 15 динара. Малишани чији се родитељи баве неком приватном дјелатношћу плаћају 45 динара, оних који имају суобрајитеља заповремена 25 и дјеца борца 20 динара.

ОБЕПАЊА, ОБЕПАЊА...

Директор тог центра професор Владимир Славнић тврди да може.

— На овај економски цијена је — објашњава он — 60 динара мјесечно по дјетету. Тек захваљујући додатним изворима ми успевамо да је сведемо из 45 динара за приватне предузетнике, 25 за родитеље запослене у државном и приватном сектору и 20 динара за дјецу борца. За дјецу погинулих борца и ратних инвалида са више од 60 одсто тјелесног оштећења плаћа се 15 динара мјесечно.

Славнић такође напомиње да се овим повећањем побољшаће исхрана дјеце, навистити нова учила и средства за дјечју за-

ДА ЛИ ЋЕ БИТИ БЕЗПЛАТЕН СМЈЕШТАЈ ДЈЕЦЕ ПАЛИХ БОРАЦА У ПРЕДШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА?

У упражњену браничевску епархију Сабор је изабрао јеромонаха др Игњатија Мидића, доцента Богословског факултета у Београду. Досадашњег викарног епископа тетовског г. Јована, администратора епархије у Бившој Југословенској Републици Македонији, поставио је на упражњену западноамеричку епархију, а за администратора епархије у Македонији поставио епископа врањског г. Пахомија.

ИЗВАН КОНТРОЛЕ

Спичног је мишљења директор Републичког просветно-педагошког завода професор Сретен Вуковић.

— Ми — каже он — вршимо педагошки надзор над радом тог центра, али цијене, наравно, нису у нашој надлежности. Морало би се, без обзира на времену у којем живимо и стварним могућностима родитеља, како да се, у противном, од бијеле куте одбаје српски народ на овим просторима којије, и без тога, већ деценијама изложен геноциду?

У Републичкој тржишној инспекцији, најзад, кажу да накнаде за боравак дјеце у предшколским установама тренутно нису ни под чијом контролом. Али, несумњиво је да такав корак бањолучког Центра за предшколско васпитање и образовање не представља само озбиљан удар на прекривене породичне буџете, него и на монетарну стабилност младе српске државе.

Једном ријечју, угрожавање стабилности динара, макар и на најмањем дијелу фронта, може да постане опасно за цијелу одбрану. Јер зна се, једно покушањем изазвати друго, она су увијек ланцана.

Биће да је, ипак, најозбиљније питање: Не призивамо ли бијелу куту у властитом народу?

МЈЕСЕЧНИ БОРАВАН ЗА ДЈЕЦУ ПОГИНУЛИХ БОРАЦА У БАЊОЛУЧКИМ ВРТИЉИМА ИЗНОСИ 15 ДИНАРА ● ДА ЛИ ДРЖАВА МОЖЕ ДОЗВОЛИТИ ДА СТАТУС ДЈЕЦЕ ПОГИНУЛИХ ЗАВИСИ ОД ОПШТИНЕ У КОЈОЈ ЖИВЕ?

У Републичкој тржишној инспекцији, најзад, кажу да накнаде за боравак дјеце у предшколским установама тренутно нису ни под чијом контролом. Али, несумњиво је да такав корак бањолучког Центра за предшколско васпитање и образовање не представља само озбиљан удар на прекривене породичне буџете, него и на монетарну стабилност младе српске државе.

МЈЕСЕЧНИ БОРАВАН ЗА ДЈЕЦУ ПОГИНУЛИХ БОРАЦА У БАЊОЛУЧКИМ ВРТИЉИМА ИЗНОСИ 15 ДИНАРА ● ДА ЛИ ДРЖАВА МОЖЕ ДОЗВОЛИТИ ДА СТАТУС ДЈЕЦЕ ПОГИНУЛИХ ЗАВИСИ ОД ОПШТИНЕ У КОЈОЈ ЖИВЕ?

У Републичкој тржишној инспекцији, најзад, кажу да накнаде за боравак дјеце у предшколским установама тренутно нису ни под чијом контролом. Али, несумњиво је да такав корак бањолучког Центра за предшколско васпитање и образовање не представља само озбиљан удар на прекривене породичне буџете, него и на монетарну стабилност младе српске државе.

МЈЕСЕЧНИ БОРАВАН ЗА ДЈЕЦУ ПОГИНУЛИХ БОРАЦА У БАЊОЛУЧКИМ ВРТИЉИМА ИЗНОСИ 15 ДИНАРА ● ДА ЛИ ДРЖАВА МОЖЕ ДОЗВОЛИТИ ДА СТАТУС ДЈЕЦЕ ПОГИНУЛИХ ЗАВИСИ ОД ОПШТИНЕ У КОЈОЈ ЖИВЕ?

У Републичкој тржишној инспекцији, најзад, кажу да накнаде за боравак дјеце у предшколским установама тренутно нису ни под чијом контролом. Али, несумњиво је да такав корак бањолучког Центра за предшколско васпитање и образовање не представља само озбиљан удар на прекривене породичне буџете, него и на монетарну стабилност младе српске државе.

МЈЕСЕЧНИ БОРАВАН ЗА ДЈЕЦУ ПОГИНУЛИХ БОРАЦА У БАЊОЛУЧКИМ ВРТИЉИМА ИЗНОСИ 15 ДИНАРА ● ДА ЛИ ДРЖАВА МОЖЕ ДОЗВОЛИТИ ДА СТАТУС ДЈЕЦЕ ПОГИНУЛИХ ЗАВИСИ ОД ОПШТИНЕ У КОЈОЈ ЖИВЕ?

У Републичкој тржишној инспекцији, најзад, кажу да накнаде за боравак дјеце у предшколским установама тренутно нису ни под чијом контролом. Али, несумњиво је да такав корак бањолучког Центра за предшколско васпитање и образовање не представља само озбиљан удар на прекривене породичне буџете, него и на монетарну стабилност младе српске државе.

МЈЕСЕЧНИ БОРАВАН ЗА ДЈЕЦУ ПОГИНУЛИХ БОРАЦА У БАЊОЛУЧКИМ ВРТИЉИМА ИЗНОСИ 15 ДИНАРА ● ДА ЛИ ДРЖАВА МОЖЕ ДОЗВОЛИТИ ДА СТАТУС ДЈЕЦЕ ПОГИНУЛИХ ЗАВИСИ ОД ОПШТИНЕ У КОЈОЈ ЖИВЕ?

У Републичкој тржишној инспекцији, најзад, кажу да накнаде за боравак дјеце у предшколским установама тренутно нису ни под чијом контролом. Али, несумњиво је да такав корак бањолучког Центра за предшколско васпитање и образовање не представља само озбиљан удар на прекривене породичне буџете, него и на монетарну стабилност младе српске државе.

МЈЕСЕЧНИ БОРАВАН ЗА ДЈЕЦУ ПОГИНУЛИХ БОРАЦА У БАЊОЛУЧКИМ ВРТИЉИМА ИЗНОСИ 15 ДИНАРА ● ДА ЛИ ДРЖАВА МОЖЕ ДОЗВОЛИТИ ДА СТАТУС ДЈЕЦЕ ПОГИНУЛИХ ЗАВИСИ ОД ОПШ

„ПОНЕКАД САМ ГЛАДАН“

● Средњошколска младост, чији је старији другар већ на ратишту, а која је свој очекивани „сусрет са звијездама“ замијенила сусретом са тугом, ово вријеме доживљава на посебан начин. Отац је на ратишту, мајка кућу носи, а у анкети педагога стоји: „понекад сам гладан“. Јесте рат, али можемо ли учинити нешто, школа поготово, да га наша младост преживи безболније

Наде ПУВАЧИЋ

Одмах по објављивању првог наставка наше серије чланака на тему „ШКОЛА И РАТ“, у којем смо отворили питање моралне подобности просвјетних радника о чему је највећим дијелом говорио републички просвјетни инспектор Жељко Лаганин, уопште ангажмана школе у ратним условима, бизнису у школи и порасту малолетничке деликвенције, стигло је опширно реаговање професора Обрада Милидрага и неколико анонимних телефонских позива: зашто нисмо објавили имена професора који својим ученицима говоре „срдо бубуљичави“, „развуци та своја жваљава уста“... и слично.

Послије „укора“ и питања „Зашто се бојите истине?“, професор Милидраг пише: „Нажалост, уважена новинарско Пувачић, у Вашем чланку нема ни ријечи о томе како су и на који начин скоро сви бивши директори бањолучких средњих школа поново (по расписаном конкурс) запосјели средњошколске директорске фотеле.“

Част и чест онима који су то зближа заслужили. Али, шта је са онима који су се у борби за директорске фотеле физички обрачунавали са својим радницима, који своје старије радне колеге испраћају из школе са „Море, марш напоље!“ и сл., са онима који су школу довели у стање хаоса?

Који се то директор „физички обрачунавао“ са својим радницима, који тако „нежно“ испраћа своје старије колеге у пензију, ко је то довео бањолучку средњу школу у стање хаоса? О томе професор Милидраг, који и реагује на „уопштен“ текст не говори. Да ли се и он „боји истине“ кад не наводи ниједно име, а сигурно је да зна.

ПЕЧАТ ТУГЕ

По свему судећи, тема о којој је рјеч добила би навођењем конкретних имена и случајева већу журналистичку атрактивност и читаност. Морамо се истовремено упитати шта би то значило за ученике који су добили тако гласне „комплименте“ од својих професора. И да ли бисмо уопште исцрпили проблематику под школским кровом обрађујући инциденте ове врсте. Они су у већој или блажој форми вјерни пратилац школских дијалога. Оно што је ипак, пречи циљ јесте да анимирамо оне честите просвјетне раднике којих, како каже инспектор Лаганин, има 70 одсто („док их 30 одсто одмах треба да изађу из зборнице!“) и који у име ауторитета школе треба да жигосу понашања својих колега који га угрожавају и грде школски образ.

У старту смо се „опредјелили“ за страну ученика јер у ратном окружењу и овом времену средњош-

колска младост (они од 15 до 18 година), како кажу педагози, на посебан начин преживљавају стварност. Они очекују нашу помоћ јер рефлекс рата овдје оставља страхан печат. Од почетка рата до данас, за три године, пред нашим очима, из шорцева и кратких ципела избијале су најљепше бањолучке дјевојке и момци, који са средњошколском дипломом добијају и позив за војну регрутацију.

Градска популација дојучерашњих малишана, одрасла на еуро-крему и мајонези, нагло породично сиромаштво адресира родитељима као „очиту неспособност“ за бизнис. „Они су свједоци празних клупа у својим разредима, из којих су се одселили њихови другари они су другари нових ученика који, збуњени, уплашени и истјерају из својих школских клупа у Сарајеву, Зеници, овдје траже нови топли додир, они су компаратив власницима најбољих „рибикових“ патика и онима који упалу плућа отаљавају данима, јер су „понекад гладни“, а лекар предлаже јачу храну. Они су свједоци времена у којем се мијења систем вриједности („шта ће ми школа кад они без ње успевају брже и боље“) и оно што је најстрашније – близину смрти и губитке најмилијих искушавају рано, неспремни да се са траге-

С њима, све је у овом граду лакше...

дијалоге са свим ученицима који долазе пред његова врата. А све их је више – каже Ранка Тутњевећ, педагог у бањолучкој Гимназији, избјеглица из Сарајева, бањолучанка већ двије године која је добрим искуством педагога у предатним данима (у сарајевским средњим школама) већ остварила завидан број контаката са бањолучким гимназијалцима.

„Не само за мене. За сваког педагога ово вријеме и новонастала ситуација су сасвим нови у педагошкој пракси“.

У врло коректном, радном и дисциплинованом колективу попут

онда све слободније, да бих сада у канцеларији имала дневно и по 15-20 саговорника. Видна је еволуција и у њиховом понашању и повјерењу које исказују у овим контактима: долазе нерасположени, жалосни, одлазе, чини ми се, растерећени, много срећнији – каже госпођа Тутњевећ.

И у Музичкој школи анонимну анкету радила је педагог Драгица Секулић. Мада се мали број ученика ове школе, тек седамдесетак, не може узети за важећи својен стандард анкетног узорка, и ова је анкета показала специфичност нашег времена и рефлекса на младе. Ученици сматрају да је њихово

„КА ТО ДИЈЕ“

„Канцеларију педагога бањолучке Гимназије Ранке Тутњевећ дневно посјети и петнаестак ученика. Да којим случајем кришом могу посматрати овај сусрет и слушати исповијести своје дјече, многи родитељи би били затечени. Познајем ли уопште своје дијете? Овдје се отварају нови свијетови и најдубљи слојеви младачке душе која тражи проверу, саговорника, пријатеља, савет и одговор. Неколико писмених исповјести почиње истим рјечима: **Ја томам... Ја нестajem...**“

Госпођа Тутњевећ објашњава да је кроз свакодневне разговоре са ученицима идентификовала четири групе ученика. У првој су они који су напустили свој дом и од првог су разреда, од почетка рата у новој средини, већ трећу годину без контакта са родбином, старим пријатељима. У другој су групи ученици који потичу из данас доминантне бањолучке породице – **отац је на ратишту, мајка је „глава куће“ која је преузела бројне обавезе, која храбро носи велики терет у очувању породице, васпитању дјече, кућној економији, egzистенцији. Посебно је група дјече чији је отац погинуо – таквих је 17 и два ученика којима су оба родитеља изгубили живот у овом рату.** Ту су и ученици бањолучани који, срећом, нису осјетили страхоте

дијом понесу. О чему причају у дугим телефонским разговорима, у „паркићу“, на школском одмору, кога моле за савет, од кога траже помоћ?

„ОТКРИВАЊЕ“ ПЕДАГОГА

Сазнање да је тек од прошле године, по Закону о средњој школи, у овај ниво образовања уведен школски педагог (раније су ово радно мјесто имале само основне школе) поражава нас, али истовремено и радује: да ли је овај драгоцен саговорник наше дјече могао и раније да помогне родитељима и хоће ли тако малобројан (ни данас педагоге немају све средње школе) остварити

нашег, са ученицима који оштријим критеријумима уписне политике настављају традицију гимназијалца као добрих ученика, ипак се тешко разбија увржено мишљење о улози педагога. Врло дуго, поготово у основним школама, одлазак педагога дјеца су доживљавала као казну, чак уз пријетњу његових наставника. У средњу школу педагози су ушли на велика врата. У задњи час у овом страшном ратном тренутку када је интимна равнотежа сваког од нас доведена у питање. Од 1200 ученика школе чак је 200 избјеглица које траже посебну пажњу. У почетку било је тешко јер сам је „бирала“ ученике за које сам знала да имају неки проблем, поготово из ове групе нових ученика који су већ три године смјештени код рођака, одвојени од свога дома, огњишта, најмилијих. Послије, почели су сами долазити, стидљиво, уплашено, а

избјеглиштва, промјену средине. „Сви ми долазе са својим малим и великим личним, емотивним, проблемима које носе њихове године. Наша школа пружа велике могућности ангажмана ученика организацијом бројних секција (математика, компјутери, музика, страни језици, ликовна умјетност), како би се њихова сила енергије што позитивније каналисала.“

„Опште мјесто“ свих разговора у канцеларији педагога јесу ипак конфликтне ситуације у које ученик долази сам са собом или са својом околином. Неки су врло неуротични, безвољни, преосјетљиви. Младост посебно тешко доживљава материјалне недаће, поготово што низом примјера на улици виде, у „новом систему вриједности“, очите примјере успјешности многих који нису толико учили колико они. „**Док ја учим, она је богата**“, нова је дилема бројних ученика који су васпитани да раде, а не виде смисла великог труда. **Бесмисленост живота, апатичност, деконцентрација и безвољство** – углавном овим оцјенама ученици сликају свој унутрашњи свијет. И површан увид у интимне исповијести или цртеже показује да „поједини ученици, додирују само дно „тамне стране“ свог унутрашњег свијета.“

ментално здравље угрожено, а као најприсутнији осјећај доминирају – **туга, депресија, безвољност и раздражљивост.** На питање да ли си гладан – **Понекад сам гладан!** На питање „с ким би највише желлио разговарати“, стоји одговор: **„Са пријатељем“.** Како кажу педагози, сасвим је изајесно да би сви одговори доминирали у изјавама већине бањолучких средњошколаца. У то име ангажман школа, и свих професора, на којем инсистирам у овим написима, драгоцен је и неопходан. Зарзалику од толико других знања, просвјетним радницима је ово вријеме задао, поред личних, и ученичке проблеме, дубоке младачке туге. Само једна тиха и искрена „мог професора“ може учинити да свијет око њих буде другачији, да постане сајетлији и бољи и да се за само таква свијет вриједи заложити.

АУТОР: ЖЕЛКО ПЕТРОВИЋ	ПОДИГАО ГА КАРА-БОРБЕ 1904.	ГРАБАЦ У УМЈЕТНОСТИ	ОПОЗНАТИ ПОБИЈАТИ	ТРОЦИ-РЕН БРОЈ	НАГОН	ВРСТА МИНЕ-РАЛА (...И...)	НАША РИЈЕКА	УЧЕСТАТИ ПЛАГОЛИ	ЛУК ЗА СТРА-ЈЕЛЕ (ВАР.)	ПЈЕВАН ОДНАК	ДУГ ГОВОР
ПРОВАТ, НАГРЕ-ДАК											
ВЛАСНИК РЕСТО-РАНА (МК)											
СПРАВА ЗА ОДРЕ-ЂИВАЊЕ АЛКОХОЛА У ВИНУ											
ДУКА НА ЈУГУ ПЕРУА				ЈЕЗЕРО У ФИНСКОЈ (НАРЕД ПРВИЊЕНО ВЕЛИКИ)						АМПЕР	КОМПО-ЗИТОР, МАРКО
НЕКУ-ВАЊИ, НЕДЕЛ-ЧЕНИ							АКА-ВЛА УБОР, УЗБИШЕНА МИСАО				
КОЈИ ЧЕСТО РЖЕ					СТАРОПАТ М. ИМЕ, ТИТМУС НАЈКА О СЛАТ. ВОЈ				ЕГИПАТ, БОЖАН-СТВО		СНАТКИ
ЧЕШКО МУШКО ИМЕ						ЈЕДАН СПОРТСКИ РЕКВИЗИТ					ЖЕЉА, ХТИЊЕ
СМАК-НУТИ						УШКОП-ДЕНИК, БУНУХ					
ПРЕМА, КА		СВИРАЧ НА ТИМПАЊУ									
		СВИРУЉ-КАТИ									
ИСТОК-СЈЕВЕРО-ИСТОК					БЕОГРАД, КОДАНАЈ ДАКАТ ГОВОР, ЛАК					ЛУГ	ЛЕДЕНЕ
Ж. И В. СЛОВО АЗБУКЕ			МАСНО ТУДИВО ЛУЧКИ НАСНГ, МОЛ				МУШКО ИМЕ ОР-МИБА				
							АВАРИ				
ГЛУМАЦ СТИВЕН						ОСНОВНА ЛИ-НИЈА (СКР.)		7. И 17. СЛОВО			
								НАПЛА-ВИНИ			
ТРАВО-СТА-НИЈА (КРАЉЕ)						РАЗБОЈ-НИЈАКЕ ОКУПАНЕ БОКСЕР, МОХАМЕД					
ДЕЛО ЧИН					ВРСТА ТРАВЕ (ПОКР.) СИТАН КЗР. НОВАЛ						ГОМИЛА, ХРТА
МЕДА АРЧЕРИЋ			БОГАТАШ								
			СЛОВА ИЗ "Т" И "У"								
ПРЕДЛО-ЖЕ У ПРИКЛОНИ ЈУЊАМА (МК)							ЛОЗНЦА			ПЈЕШАК У ШАКУ	ТОНА
							ПАРА				
ВРСТА ПЕЊАВА						УЗЛЕТЊИ-ТЕ ЗА АВИОНЕ					

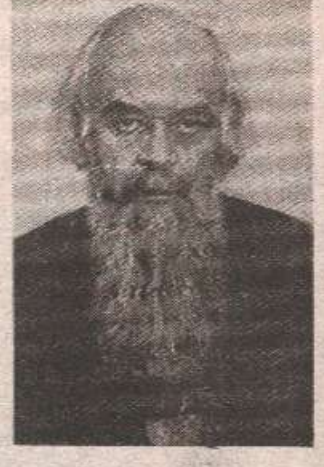
УКРШТЕНЕ РИЈЕЧИ

- ВОДОРАВНО:**
1. Временске прилике.
  2. Велики грчки филозоф-Научни завод.
  3. Сниматељ тона, тонмајстор-Напад, атак-Саставни везник.
  4. Унијети ткањем-Назив-Радник који тараца.
  5. Радио-станица (скр.)-Припадник сјеверноамеричког индијанског племена-3. и 22. слово азбуке-Иста слова.
  6. Збор, састанак-Становница Итаке-Хука, хујање.
  7. Мушко име, Кирило-Оснивач Језуитског реда, Фрањо-Часовник-Слово послуже „х“.
  8. Говорници-Израђивати шупљикави вез (ажур).
  9. Војни одсек (скр.)-Човјек истог имена-Становник Италије.
  10. Емилија одмила-Дати обиљежје, означити.
  11. Врчати-Мјесто у Италији (А...)-Године (лат.)-1. и 27. слово.
  12. Мјесто у Ирској-Свирач на лири-Власници стана.
- УСПРАВНО:**
1. Прослава матуре.
  2. Роман с еротским садржајем.
  3. Течни екстракт из биљака-Мјера за површину (мн.)
  4. Име пјевачице Рецелове (старијал) Испјати - Првак шампион.
  5. Дјед (маћ.)-Ломљавина, лом.
  6. Скупљати у рој-Одскок топа при испљивању (франц.).
  7. Одјељење техничког снабдијевања (скр.)-Кобила-3: самогласник.
  8. Вјетропри, вјетрењак-Суво корито ријеке у Азији.
  9. Бreme, гуљва грања или трњв-Катарина одмила.
  10. Школа-Ријека у Србији-Крас, карст.
  11. Кикинда-Називати кога кнезом.
  12. Пркос-Нееластичне-Сјевер.
  13. Брана-Ријека у Етиопији (...А.).
  14. Почетак трке-Снага, сила, моћ
  15. Област у РСК-Глумац Форд.
  16. Један родитељ-Скривање, прикривање-Алт.
  17. Војна установа (скр.)-Агроиндустријски комбинат (скр.)-Гласник на брзом коњу (тур.).
  18. Горје у Танзанији-Присталице цинизма.
- Жељко ПЕТРОВИЋ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1																		
2																		
3																		
4																		
5																		
6																		
7																		
8																		
9																		
10																		
11																		
12																		

ВЛАДИКА НИКОЛАЈ ВЕЛИМИРОВИЋ:
"СРПСКИ НАРОД КАО ТЕОДУЛ" (8)

ЦРКВА И ДРЖАВА - ОРГАНИЗАМ НАРОДНИ

●Монаштвом и мучеништвом за веру, српска је властела запечатилa своју истинску службу и своје савршено приволење царству небесном, царству непромењливе и вечне стварности

је почело све што је велико у историји српског народа.

ДОМАЊИНСКИ ДУХ СРПСКИ

52. Национализам српски је универзално хришћански, никадуски и глупи шовинизам. Овако би се могао дефинисати српски светосавски национализам: Уређивати своју кућу и сувишком своје снаге и свога блага помагати сваком народу да уреди своју кућу. Или: Служити Христу Богу на својој земљи и у својој отаџбини, а по могућству и са претком служити Христу Богу по другим земљама, блиским и далеким, та до Русије и до Горе Синајске, чак и до крајева васељене. Хришћански национализам у универзализму и универзализам у хришћанском национализму. Срби су једини носиоци овог идеала, великим делом и до сада оствариваног, а уз Србе још једино Руси од чланова православне фамилије народа Божијих на земљи. Има ли што спасоносније за сав свет?

53. Мислимо да је до сада довољно објашњено како су српске народне старешине, били они краљеви или цареви, или деспоти или челиници и војводе, служили Христу Богу са својих престола и са стваринским столицама, као стројитељи задужбина, браниоци вере православне, помоћници суседним народима у одбрани, заштитници сиротних, и као крстоносни ратници противнекрста. Да пређемо сада на монаштво, као посљедњи и врховни разред службе Христу Богу, као матуру свих оних који су се пре тога годинама вељбали у истој служби на разне начине.

МОНАШТВО ИСТОРИЈСКА СТВАРНОСТ

54. Монаштво је код Срба једна огромна историјска стварност, која је у историји Срба играла већу улогу од задужбинарства, јер задужбинар даје своје а монах даје себе на службу Богу. У томе је монаштво веће од задужбинарства. Пример старца Немање и пример младића Растка делова је заразно и делује и дан-данас на старце и младиће српске да се отресе свега, приволе царству небесном и попу путем уским и скорбним, путем монашког подвига.

55. Монах је стварно стављен у српској историји изнад сваког другог звања и сваке друге титуле, не због неке спољашње силе него због моралног значаја. У црквеном Прологу говори се о визији некога, који је видео монахе у оном свету небеском изнад великог цара Константиана. Српски аристократи од памтивека повлачили су се од света у манастире и пустиње исто као и прости људи. Света Петка Српска - Преподобна мати Параскева - била је племићког рода. Од великашког и знаменитог рода била су и она тројица славних духовника, Свети отац Прохор Пчињски, Гаврил Лесновски и Јован Рилски. Они су живели далеко пре Немање и Саве, и служили су Господу. Но служба Господу овим путем монашким, у великом стилу и са великим замахом, почиње тек од ова два ретка мужа, од којих

56. Замонашио се моћни Немања, па његов син кнез Растко па краљ Стеван Првовенчани, па краљ Владислав, краљ Урош, кнез Предислав (Свава 2), краљ Драгутин, па полубраћа цара Душана, па Ана, супруга Немањина, и краљица Јелена Градачка и Јелена сестра краља Дечанског и царица Јелена Душанова, па царица Милица, и деспотица Ефимија, и мајка Ангелина и Максим син њен са још повише чланова куће Бранковића, у Срему, у Ердељу и у Румунији. Многи племићи српски после Косова повукли су се у Свету Гору и тамо као монаси окончали. Толики број њих испунио је манастире српске и грчке у Палестини, Чак Синајска Гора имала је Срба монаха. Нису се они повукли од света у манастир да спасу свој земаљски живот од смрти-ко је од рођених икада успео у томе? Нега да служењем Христу Богу заслужи вечни живот. Нити су одлазили у манастире да би се исхранили. То никако. Напротив, они су односили у манастире своје сачувано благо и свуда су остављали добар спомен било зидањем и оправљањем манастира било писањем икона и преписивањем књига. Свуда су они радили са познатим домањинским духом српским. Нигде Србин монах у Светој Гори и на истоку није јео бадава туђи хлеб нити је умро без заслуге и без добраспомена. И до данас спомињу се у Јерусалимским манастирима по добру српским монаси и неким показују се њихове рукотворине. Они су служили Богу а не себи. И Бог је благословно њихов спомен у далеким туђим земљама.

57. Монаштвом и мучеништвом за веру српску је властела запечатилa своју истинску службу и своје савршено приволење царству небесном, царству непромењливе и вечне стварности. Што је монаштво него једно драговољно мучење себе ради највишега циља живота како га је Спаситељ објавио? На то мучење себе решавала су се српска властела лако, имајући пред собом пример Немањин и Савин. Старци су следовали пример старца Немање а младићи примером Савиним. Извесно је да ни један православни народ није имао толики број владара који су драговољно сишли са престола и отишли у манастир да као прости монаси послуше Христу подвигом монашким. Заста, Срби у томе имају првенство пред целим хришћанским светом.

58. Тако је програм Жички, програм Савин оствариван кроз векове и то подједнако како од старешина цркве тако и од старешина државе. За заслуге Божје признавали су себе и једни и други, службу Богу сматрали су за своју свету и једину дужност и једни и други, и служење Богу до издасаја надали су се задобити царство небесно и једни и други. Во дешњак и во левак упоредо и мирно носили су [арам свој] и служили Домањину своме. Црква и држава-то је био један јединствени и неразделни организам народни.

У следећем броју:
Летописци српске историје

НЕДОУМИЦЕ НАКОН 39. СТЕРИЈИНОГ ПОЗОРЈА

БЕЗ ПРАВОГ УЗБУЂЕЊА

ПЕТАР КРАЉ: Сјајан у „Лажном цару Шћепану Малом“

НОВИ САД, 3. јуна — Тридесет девето Стеријино позорје, које је завршено синоћ у Новом Саду, можда није било на нивоу који је одликовао тај најзначајнији фестивал домаће драме кроз готово четири деценије његовог трајања, али је прилично вјерно одразило наше актуелно стање.

Ових дана међу позорјанцима поново се јавила дилема која, од распада бивше Југославије, притиска домаће културне посленике. Ријеч је о недоумици има ли смисла одржавати старе форме фестивала у условима битно суженог простора са којег се могу очекивати нови пројекти.

Тако је од седам представа у званичној конкуренцији чак четири стигло из Београда, а по једна са Цетиња, из Ниша и из Москве.

У таквој ситуацији не чуди тиха атмосфера која је аладала Позорјем. Без правих узбуђења и полемичке оштрине протicali су и разговори за округлим столом критике.

С друге стране, новосадска публи-

● Има ли смисла одржавати старе форме фестивала у условима битно суженог простора са којег се могу очекивати нови пројекти?

ка која је сваке вечери пунила заиста велику дворану Српског народног позоришта показала је да Позорје има своју сврху.

БУДУЊНОСТ ФЕСТИВАЛА

Будућност тог фестивала неки виде у интернационализацији, истичући да се тренутно у свијету игра или је у припреми десетак драма наших аутора. Такав концепт, нажалост, онемогућавају ванпозоришни разлози.

Због санкција, организатори су успјели да, умјесто иностраних представа према текстовима једног Љубомира Симовића или Душана Ковачевића, доведу тек драму „Парастос“ мање познатог аутора Будимира Дубака. Уз уважавање племенитог труда московског театра „На Петровској“, та представа је ипак добила једва прелазну оцјену (2,25) у гласању учесника округлог стола критике.

Врхунац Позорја догдио се тек последње вечери када је приказан Његошев „Лажни цар Шћепан Мали“ у адаптацији Слободана Стојановића, у режији Дејана Мијача и извођењу Југословенског драмског позоришта.

Нимало неочекивано, та представа је добила чак седам Стеријиних награда - за представу у цјелини, за савремену адаптацију, глуму Војислава Брајовића и Петра Краља, костиме Бојане Никитовић, сценску музику коју је компоновао Рамбо Амадеус,

као и награду округлог стола критике, с просјечном оцјеном чак 4,66.

УЛАЗАК НА ВЕЛИКА ВРАТА

Као позитиван утисак са овогodiшњег фестивала намеће се и рад младог редитеља из Београда Никите Миловојевића. Мада је то име већ добро познато онима који пажљивије прате наш театар, ово Позорје означило је његов улазак у позоришни свијет на велика врата.

Миловојевић је добио Стеријину награду за режију за поставку „Маске“ Милоша Црњанског у Народном позоришту у Београду, а освојио је и награду за режију Јонескове „Челаве пјевачице“ у извођењу Народног позоришта из Шапца на Малом позорју - фестивалу нових форми.

Бурно емотивно реаговање публике на већ култ представу „Тамна је ноћ“ Александра Поповића, коју је у београдском театру „Култ“ режирао Егон Савин, жири је вредновао Стеријиним наградом за најбољи текст савремене драме.

ОДРАЗ СТВАРНОСТИ

Што се тиче напомене да је Позорје, са врлинама и манана, само одраз наше стварности, треба прецизирати да се готово све представе овогodiшњег фестивала на одређен начин базе српском, односно црногорском националном темом. При том су у већини представа прилично изражене актуелне политичке конотације.

У нашој квантитативно богатој позоришној продукцији јављају се, свакако, и друге теме и приступи. Ипак, очигледно је да ни ова област умјетности и живота није одољела доминацији политике као судбине.

Зорица ДИМИТРИЈЕВИЋ

У КРАЈИШКОМ НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ: ПРЕМИЈЕРА ДРАМЕ „КОЧИЋЕВИ ПОСЉЕДЊИ ДАНИ“

НАБУЈАЛЕ ЕМОЦИЈЕ

● Са радио-таласа прича о Кочићу пренесена на сцену Крајишког народног позоришта. ● Остарјелог писца који се и по највећој жези вуче у црном капуту“ дочарао Бошко Ђурђевић.

Драмска секција Друштва „Змијање“ уз помоћ професионалних глумаца у четвртак, 2. јуна, премијерно је извела представу „Кочићеве посљедњи дани“. Текст за сценски приказ је и заправо адаптирана радио-драма истоименог назива Гордана Милиновић, која је била задужена и за режију, сценографију, костимографију и музику. Учествовали су глумци из Крајишког народног позоришта Бошко Ђурђевић, Раденка Шева, Владо Гавриловић и Драгослав Медојевић, Горан Јокић из Дјечијег, те Драгиша Илишић из Студентског позоришта.

Остарјелог Петра Кочића који се и „по највећој жези вуче у црном капуту“ изванредно је дочарао Бошко Ђурђевић. Насупрот болесном и немирном духу постављено је лице младог, углађеног у свијетло обученог „докторанда“, Јовановића (Горан Јокић). И трећи лик који ненаметљиво доминира сценом (једина женска улога) представља заправо пиščеву душу, оно његово несвјесно, недоречено - изгубљено младост, смрт. „Оно за чим се жуди а чему се имена не зна“ У бијелој хаљини и са вијенцем бијелог цвијећа у рукама, глумица Раденка Шева више игром и покретом него ријечима покушава и

успијева, прикупити крхотине Кочићеве душе.

Посљедњи Кочићев дани одвијају се у атмосфери психијатријског одјела, али ниједног тренутка немамо дојам да је ријеч о неком који је с разлогом ту. То лудило је као нешто наметнуто, нешто страног, али политички сасвим јасно - заробљавање ума који тежи напретку и слободи. А да је заиста тако и да не може бити никако другачије увјерава нас вјешта рука драматурга која нас благо води кроз кључне моменте Кочићевог живота.

Као опомена, кроз цијелу представу се понавља крути њемачки императив „СТЕХЕ АУФ“. И није то наређење аустроугарске власти, него и пркос Кочића, „планинца“ са Змијања - УСТАНИ, УСТАНИ, УСТАНИ! Како рекоше његови Змијањци са шубрама: „Не може болан Швабо гледат нашег учевљака“.

Набујале емоције и вјечита жеља за слободом, да би дошле до изражаја, смјештени су у оквире једноставне сценографије - црни сто „докторанда“ Јовановића, „доноси смиреност и тишину, одређеност, и сасвим је у супротности са позадином гдје на подијуму стоји разапети Кочић испод високо објешеног знака Аустроугарске.

И као мелем на ту разапету душу и тијело пада музика - једном је то Мокрачеза Литургија, други пут изворна народна музика, трећи пут звук гусала Милоша Боиновића и опет Мокрачац. Круг се затвара.

М. КАРАПЕТРОВИЋ

У ГРАДИШКОЈ ГИМНАЗИЈИ

ШТАМПАН ПРВИ БРОЈ
„ГИМНАЗИЈАЛЦА“

● Гимназијалац је први цивилни лист издат на подручју градишке општине од почетка рата до сада

ГРАДИШКА, 3. јуна - Просвјетни радници и ученици Гимназије Градишка дочекују крај ове школске године вриједним информативно-културним прилогом. Ријеч је о покретању и штампању првог броја листа Гимназијалац. Овај, како се каже у заглављу, лист ученика Гимназије штампан је на 24 стране, уз добре фотографске илустрације, те један стрип под називом „Капљица“, чији су аутори ученици Драгана Бајић и Адријана Крагуљ. У овом листу градишких гимназијалаца који представља вриједан допринос у информисању и исказивању способности младих вичних писању лијепих, поетских, прозних, али и информативних садржаја, појављује се двадесетак аутора, углавном ученица. Уз информацију о излагању „Гимназијалаца“ који за циљ има представљају изненађење у погледу садржаја и квалитета, ваља нагласити да је ово вриједан подухват у ово вријеме и да су излагање листа помогла предузећа „Нова штампа“, „Транс-трејнд“, „Велетрговина“, ПТТ Градишка, „Крајина осигурање“, ПД „Младен Стојановић“, „Орач“ - Трошели, и ПП „Прима трејнд“. Овом приликом донаторство је уродило плодом „Гимназијалаца“ је први цивилни лист издат на подручју градишке општине од почетка рата до сада. Што је најважније, ове ћачке новине радо читају одрасли!

Г. ШЕРБУЛА

УЧИМО
СРПСКИ

ЈЕ ЛИ ИНФИНТИВ СРПСКИ?

● Инфинтив није несрпски и не треба га изгонити из језика, на штету језика, што већ чине неки јари хиперсрби, него се треба служити објема могућностима кад којом ваља

Оне читаоце који су давно учили школу и можда већ заборавили граматичку терминологију, убрзано ћу подсјетити: инфинтив је основни глаголски облик, којим се само именује врста радње, стања или збивања. Служи за грађење будућег времена (футура 1): Ја ћу отићи, а ти ћеш остати. Од инфинтивне основе творисе (гради) више глаголских облика: презент (трес-ем), ворист (трес-ох), имперфекат (трес-и-јаш), глаголски придјев радни (трес-ао) и трпни (трес-ен) и глаголски прилог прошли (трес-авши).

Осим за творбу глаголских облика, инфинтив служи и као допуна глаголима непотпуног значења: Изненада поче грмјети. Морам пожурити кући. Као допуна непотпуним глаголима, равноправно са инфинтивом, употребљава се везник ДА са презентом глагола: Изненада поче да грми. Морам да пожурим кући. Ово посљедње (да+презент) обичније је на истоку (у Србији), а оно прво (инфинтив) на западу (код Срба у Бишој Босни и Херцеговини и Хрватској, а и код осталих на том простору). Међутим, то не значи да су источни Срби искључиво „дакваци“, нити да је инфинтив крoатизам или германизам. Напротив, инфинтив је чак „ближи духу словенске синтаксе“, економичнији је и каткад незамањени чак и на српском истоку. Показећу то на примјерима.

За творбу футура 1 (будућег времена) може се употребити искључиво инфинтив (дакле, не ДА+презент): Ја ћу отићи, а ти ћеш остати. (Није књижевно: Ја ћу да одем, а ти ћеш да останеш). Вратићу се за десетак дана. - У овом, посљедњем, случају инфинтив је једино могућ, јер „Ја да се вратим...“ (са енклитиком на почетку реченице) може се срести само у најархаичнијим народним говорима на југу Србије.

Иако је као допуна непотпуним глаголима спој ДА+презент обичнији код Срба у Србији, понекад је и тамо инфинтив незаобилазан у тој функцији: Извисте ући. Штета је пропустити прилику. Могућа су чак и два застопна инфинтива: Треба се знати снажи.

Понекад од значења исказа зависи да ли треба употребити инфинтив или спој да+презент. На примјер: Он неће путовати (констатација или наредба), док Он неће да путује значи нешто сасвим друго: да он не жели ићи на пут. Зато би било бесмислено питати ученика хоће ли да прође (јер знамо да би), или ће да падне (јер знамо да то не би), сувисло је само питање помоћу инфинтива: Хоћеш ли проћи, или ћеш понављати разред?

Нису истозначне ни следеће двије реченице - једна са инфинтивом а друга са конструкцијом да+презент: Он није знао лагати (тј. увијек је говорио само истину) и Он није знао да лаже (тј. није био свјестан да је оно што говори лаж).

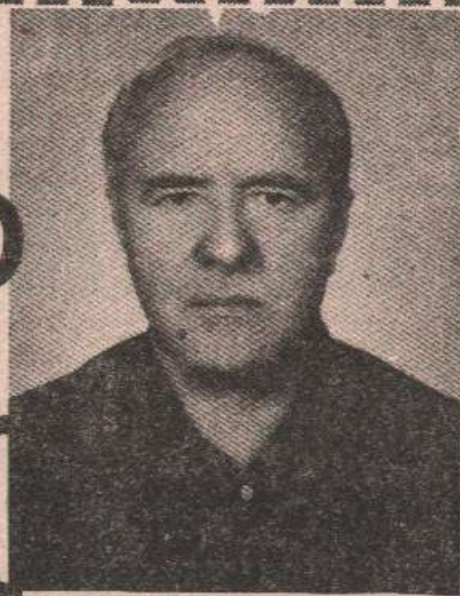
Најзад, инфинтив је нешто економичнији, краћи од конструкције да+презент (испореди: мораш се вратити и мораш да се вратиш). Осим тога, какофонијно „дакање“ и гомилање презента може се избјегнути тако што ће се други презент замијенити инфинтивом (умјесто: Чуо сам да знаш да свираш, боље је: Чуо сам да знаш свирати). И обрнуто, умјесто два инфинтива: Можда ћемо моћи ући, боље је други инфинтив замијенити са да+презент: Можда ћемо моћи да уђемо.

На основу изложеног, даде се закључити да инфинтив није несрпски и да га не треба изгонити из језика, на штету језика, што већ чине неки јари хиперсрби, него се треба служити објема могућностима кад којом ваља. Не бисмо смјели себи дозволити да због „редодакања“ наша мисао испадне небулозна, као што се десило једном заступнику у хрватском Сабору који, заљубљен у инфинтив, енергично изјави: „Штовани заступници, пућанство треба јести“, не слутећи да је тиме позвао заступнике не да се боре за побољшање стандарда народа, него на уништење свог народа, и то на најгори могући начин - људождерством!

Милорад ТЕЛЕБАК

КАД СРЦЕ БИЈЕ У РИТМУ КОМЕДИЈЕ ...

ДОКТОР — СИЈАЧ СМИЈЕХА

др Слободан Јанковић: „Врата су ми свуда отворена - када треба да изиђем“

• Књигом „Продавач магле“, аутобиографијом из комичног угла, начелник Клинике за грудне болести у Бањој Луци др Слободан Јанковић, подсећа на највећег српског комедиографа Бранислава Нушића

БАЊА ЛУКА, 3. јуна - Специјалиста за грудне болести и доцент на Медицинском факултету Универзитета у Бањој Луци, коме многи предвиђају блиставу начуну каријеру, представио се и као арстан комедиограф.

Књигом „Продавач магле“, аутобиографијом из комичног угла у којој не штеди превише ни сам себе, начелник Клинике за грудне болести у Бањој Луци др Слободан Јанковић подсећа на писца „Аутобиографије“, највећег српског комедиографа Бранислава Нушића.

Аутобиографија почиње ријечима: „Када сам рођен, у мом селу није било струје. Одмах ми се смркло пред очима, заплакао сам. Добро је што је одмах почео да плаче, рекоше жене, то ће му у животу највише требати!“

Јанковић каже да је покушао да аутобиографију напише објективно, „реалистичким стилем: ја кретен, ја идиот, ја попов“ ...

Али, „жали“ се он, одмах суга засула јаросна писма и телефонски позиви у стилу: „Ово је директна алузија на мене, овдје се мени нешто подмеће, ово је злонамјерно“ ...

У књизи је искрено признао да су га у детињству вукли за уши и за нос, али и да је прикрио како је „уграбио за сваки случај два бубрега, сакрио срце дубоко у себе, створио резерву од десетак метара цријева“ ...

„Признао“ је и да уз мали има и велики мозак, али да га штеди и не употребљава често.

Јанковић је закључио да је веома уважена личност: „Врата су ми свуда отворена - када треба да изиђем“ ...

Упркос манама, бањолучки лекар вјерује да ће се о њему „говорити само најљепше - послје смрти“.

„Један тип се већ јавио, само ти Слободане умри, ја ћу о теби говорити само најпохвалније. Нисам ипак био толико наиван, не вјерујем му и зато живим“.

Али, јунак аутобиографије повремено је веома наиван. Ту особину испољио је приликом куповине пса.

„Пса сам, нажалост, довео кући у вријеме највеће несташнице меса, када је жена и по три пута искућавала исту кост за супу. Зато је вриснула тако болно да се престрашени пас дубоко завукао у своју кућицу. Питала ме је у очајању: Зар треба да кости прво дајемо псу, па тек иза тога да их искућавамо“.

Но, Јанковић се досјетио: пас ће убудуће лајати и комшијама, али за хонорар!

„Пас је, увјерен да се код нас награђује према резултатима рада, све више и више лајао и све више - гријешо... Прва грешка му је била што је залајао на мог шефа“ ...

И наредни пасји гријех био је голем: „... насрнуо је на лијепу комшиницу која је ушла у моју авлију, а пропустио младог комшију док сам био на путу“.

„Слиједила је грешка за грешком: лајао је на доношење позитивних прописа, на високе цијене, на ниске зараде, лајао кад сви лају, па то није имало никаквог ефекта“ ...

Јанковић је одлучио да безвриједног пса врати газди.

„Мало сутра!“, узвратио је бивши власник подругљиво.

„Онда сам почео да уједам док је пас везао вртио репом, а газда се смијао. Заиграо сам најзад на све или ништа. Одвео сам пса на пијаву. Купите, викао сам, пса који напада само непријатеља, који разликује поштару када доноси пензију од онога који доноси рачун за струју, смеће, воду, кирију“ ...

Купци су насрнули, почели да се међусобно туку. „Оваква прилика се не пропушта, урпали су они“.

„Без овако доброг пса ништо не смијем остати, казао сам себи одлучно, и вратио пса кући“, закључио је Јанковић и, наравно - погријешо.

Набројавши низ сопствених неуспјеха, Јанковић је одлучио: „Производићу и продавати маглу. Тиме се... још нико не бави, а потреба да се одмагли, да се нешто замагли, да неко ухвати маглу и томе слично заиста су велике“ ...

„Прве количине произведене и запаковане магле купили су странци. И одмах констатовали: боља је чак и од чувене енглеске магле!“ ... хвали“ се аутобиограф.

„Тек тада су навалили сумњичави домаћи купци, али тражећи маглу на кредит, проба ради. Ништа кредит, ништа проба, казао самим одлучно“.

Друге им није било - почели су Јанковићеву маглу да увозе из иностранства, за девизе.

Јанковић је досад објавио роман „Мрља на сунцу“ и збирку приповједака „Умирање доктора Давида“.

За штампу припрема још двије књиге: „Туберкулоза плућа“ и „Како живјети с бронхијалном астмом“. У њима се, наравно, не представља као сијач смијеха већ као - научник.

ЈОВАН БАБИЋ

У БАНСКОМ ДВОРУ ОДРЖАНА ПРОМОЦИЈА ЗБИРКЕ ПЈЕСАМА РАДОМИРА Ђ. ЈОКИЋА „ЧУВЕНА БАЛАДА О НАМА“

ПРЕГРШТ ЛИРСКИХ МЕДАЉОНА

• Јокићеве стихови и пјесме су кратки, али имају дубоку мисловну основу, тако да се губи визуелни утисак кратке пјесме рекао је на промоцији књижевник Ранко Прерадовић

БАЊА ЛУКА, 3. јуна — Након Бањолучкине Ђорђе Вукотића и др Слободана Јанковића, који су се јавности представили збирком пјесама „Молитва каменити усана“, односно књигом хуморески „Продавач магле“, синоћ је у Банском двору презентовао дјело једног младог ствароца из Теслића. Ријеч је о Радомиру Ђ. Јокићу и његовој збирци пјесама „Чувена балада о нама“ у издању бањолучког „Новог гласа“. Промоција Јокићеве књиге уприличена под организацијом Издавачке куће „Слово“ (Бања Лука) и Банског двора, била је оно истинско пјесничко дружење аутора и рецензентске „екипе“, коју су сачињавали Ранко Прерадовић, Стева Козић — Прерадовић и Ранко Рисијевић. Као специјални гост појавио се пјесник Добрица Ерић, коме је ово већ трећи долазак у Крајину.

Говорећи о најновијем опусу пјесама Радомира Јокића Ранко Прерадовић је, између осталог, рекао:

— У овој збирци налази се четрдесетак пјесама распоређених у осам циклуса обједињених једним тематским кругом. Онда је очито да Јокић није само посматрач свијета, већ га емоционално проживљава, поставља права питања и покушава дати праве одговоре. Његови стихови и пјесме су кратки, као лирски медаљони, али имају дубоку мисловну основу, тако да се губи визуелни утисак кратке пјесме. Уз то, пјесник је постигао естетску уједначеност своје поезије, рекао је Павловић.

М. КИНДЛ

ДАНАС У БАЊОЈ ЛУЦИ

ТАКМИЧЕЊЕ ОСНОВАЦА МУЗИЧКИХ ШКОЛА

БАЊА ЛУКА, 3. јуна — У организацији бањолучке Музичке школе „Владо Милошевић“ и Републичког педагошког завода одржаће се прво такмичење ученика основних музичких школа Републике Српске. Такмичење ће почети у суботу 4. јуна у 10 часова истовремено у умјетничкој галерији и у Банском двору.

Ученици из Приједора, Приједора, Требиња, Градишке и Бање Луке такмичеће се у три дисциплине: клавир, хармонику и гитара.

Истог дана, у 19 часова у Банском двору одржаће се концерт најуспјешнијих учесника овог такмичења...

М. Ка.

ПРВИ САМОСТАЛНИ
КОНЦЕРТ БАЊОЛУЧКИХ
„ВРАПЧИЋА“

ДЈЕЦА ПЈЕВАЈУ

БАЊА ЛУКА, 3. јуна — Хор бањолучки „Врапчићи“ је у уторак увече имао част да се овдешњим малишанима представи својим првим самосталним концертном.

Под руководством Силве Бојић и Драге Посића изведено је прегршт пјесама, као специјални гости учествовали су побједници Ђурђевданског фестивала „Деца певају Републици Српској“ Нина Мандић (3 године) и Стефан Никић (4 године), а цијели програм су водили чланови пуцкасте краљевске „породице“ — Љиљана Малиновић, Бланка Зелнић, Невенка Родич и Горан Јокић.

Представљене су и књиге објављене у издавачкој едицији Крајинског дјечјег позоришта „Јежева кућица“. Ријеч је о дјечјим приповијеткама Ранка Павловића „Стефан на Млијечном путу“ те збирци пјесама Жељка Смолића „Немогућа достигнућа“.

М. К.

Бањолучки „Врапчићи“ у акцији (снимио О. Радошевић)

ФУДБАЛ

БОРАЦ У НЕДЈЕЉУ ИГРА ПРВУ УТАКМИЦУ БАРАЖА СА МОРНАРОМ

ВАЖНО ЈЕ ДАТИ ГОЛ

● Сви у редовима Борца листом убијеђени да ће већ у првом мечу остварити повољан резултат ● Због парних картона тренер Пелце може рачунати на тројицу стандардних и најiskusнијих првотимаца: Билбију, Трнинића и Шавију

БАЊА ЛУКА — Експедиција бањолучког друголигаша отпутовала је у Бар са само једним циљем — кроз двије баражне ватре са Морнаром изборити опстанак у друголигашком „Б“ друштву.

— Биће тешко, веома тешко — истиче Јосип Пелце, тренер Крајишника. — Али, успјемо. А онда, наше славе биће бескрајно.

У првој утакмици баража Бањолучани ће бити осјетно хендикепирани јер због два жута картона неће моћи играти тројица стандардних, али и најiskusнијих првотимаца: Милорад Билбија, Синиша Трнинић и Коста Бањац.

— Огроман је то хендикеп. Јер у оваквим случајевима искуство је веома важно. Али, управо њихово неизграње требало би да буде још један додатни мотив за све играче да пруже све од себе.

О барском Морнару Пелце каже:

— Добили смо доста података о Морнару. Ипак, штета је што га нисмо видјели на дјелу. Али, шта

се може. Иначе, ријеч је о квалитетном тиму, у којем играју Бејатовић, Анчић, Калуђеровић, Вукчевић..., провјерени провигашки играчи. Ипак, оптимиста сам. Вјерујем у ову генерацију Борца и убијеђен сам да ће њихов успјех у баражу бити први корак ка повратку Борца на старе стазе успјеха.

И међу играчима провијава оптимистичко расположење. Сви до једног су убијеђени да ће успјешно прегристи бараж.

— Остварићемо повољан резултат у првом мечу, а у реваншу пребринути све бриге. Нећемо изгубити у Бару — оптимиста је Мирослав Савић, поуздани првотимац Борца.

Ђорђе Инђић, који је у овој сезони доживио пуну афирмацију, каже:

— Важно је да дамо гол. Ако у томе успјемо, велики дио посла обавићемо већ у Бару. Иначе, мислим да смо квалитетнија екипа од „морнара“, то ћемо показати и у двије утакмице баража.

КРОЗ БАРАЖ ДО ОПСТАНКА: Дарко Љубојевић у продору

БОРАЦ: Јокић, Драгић, Драгић, Савић, Мариновић, Ковачевић, Трнинић, Љубојевић, Инђић, Шавија, Вукеља.

Утакмица Морнар - Борац игра се у недјељу. Почетак је у 16.30 часова.

Ж. ТИЦА

РУКОМЕТ

ПОЛУФИНАЛЕ (ПРВИ МЕЧЕВИ) КУПА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ: КОЗАРА — ПОЛЕТ (СУБОТА), ШАТОР — СЛОГА (НЕДЈЕЉА)

ИЗ ЕВРОПЕ У ФИНАЛЕ

ГРАДИШКА — У Козари су ових дана мислили само на једно. Како да победи Полет на свом терену и тако већ у првом мечу визирају пасош за бањолучки финале.

Играчи су расположени. Нико од момака у црвено-бијелим дресовима не сумња да ће са Грвдског стадиона отићи насмијани. Неки су чак толико сигурни у тријумф, па као Синиша Ђурић смјело тврде:

— Овај се полуфинални меч и теоретски рјешава у суботу.

Толико од фудбалера који је својим головима завој у црно неколико досадашњих противника Козаре.

За разлику од гостију, тренер Козаре Борче Сredoјевић је прије полуфинала екипу одвео у карантин оближњег мотела „Европа“.

— Не дам да се опуштају. Нека им у главн буде само та утакмица. Нека у првом мечу докажу да су достојни финала Купа. На терену морају да оправдају све што су посљедњој години врједно градили. Прогнозе су незаваљне, али вјерујем у своје играче и успјех — каже први стратег Козаре.

У клубу су обезбједили све оптималне услове за дочек гостију и одигравање утакмице.

— То је наш град побратим, јер кад је Брод ослобођен, ми смо из Градишке први отишли са три камиона помоћи. Везе су успостављене и ја могу рећи да ће оне бити још више учвршћене кроз ово гостопримство фудбалера Полета — каже Столе Лакић, члан Извршног одбора Козаре.

НЕМА ТВ — ПРЕНОСА

Српска радио-телевизија неће преносити прве полуфиналне утакмице иако су челници Козаре били заинтересовани и предлагали да се преносе на ТВ обје утакмице.

У клубу су одлучили да иза ову утакмицу широм отворе капије градског стадиона, па се данас (субота) у 17 часова очекује на трибинама око 3000 гледалаца.

КОЗАРА: Скакић, Вељкић, Коларић, Косовић, Раца, Латинић, В. Чолић, Ђурић, Кукавица, Благојевић и Рајковић.

З. ВАЈКИП

СЛОБОДАН УДОВЧИЋ, КАПИТЕН ПОЛЕТА

ОДЛУКА У РЕВАНШУ

БРОД — У Полету сви „живи“ за прву полуфиналну утакмицу Купа, коју играју данас у Градишци са домаћом Козаром.

— Ми смо савиши пласманом у полуфинале постигли много. Али, ту не мислимо стати. Желимо још више, а, испрвен да будемо, мислимо да можемо — каже Слободан Удовчић, капитен Полета.

● Козара није за потцењивање?

— Не. Ријеч је о изузетно квалитетном противнику, који у редовима има неколико провигашких играча као што су Латинић, Ђурић, Кукавица, Раца, Благојевић... Али, и ми имамо квалитет. Зар то нисмо доказали у досадашњим мечевима Купа?

● Прогноза?

— То је неизваљно. Али мислим да нисмо без шанси. Имамо снаге, знања, али и воље и жеље да се супротставимо Козари, да остваримо повољан резултат. А одлука о томе ко ће у финале, дилеме нема, пазиће у реваншу — мишљење је Слободана Удовчића, капитена Полета.

Полет: Милановић, Р. Кушћић, Калабић, Јокановић, Удовчић, Видић, Г. Кушћић, Костадиновић, Петровић, Цвјетковић, Демочић.

И СЛОГА У НИЗУ

ГЛАМОЧ — Након елиминисања Подгрмеча, Жељезничара и Дрине фудбалери Шатора „наоштрили“ су се да и Слогу избаце из даљег такмичења.

— Спремамо се за Добојлије као да играмо финале. Након свих ових наших успјеха не смијемо поклекнути пред самим циљем — мишљење је Мирка Шавије.

Сасвим је сигурно да су фудбалери из Гламоча најпријатније изненађење нашег Купа. Сада је на момцима тренера Предрага Ђукића да докажу да њихови резултати нису били случајни.

— У Гламочу морамо „разбити“ противника и не

дозволити му да у реваншу искористи предност домаћег терена. Вјерујем у своје санграче и сигуран сам да ће сви редом дати свој максимум како бисмо без бриге ушли у реванш-сусрет. Не желим овим да потцијеним нашег противника, али вјерујем да ће Шаторући у финале — ријечи су Ренка Станивука.

ШАТОР: Кајтаз, Кнежић, Ј. Шавија, Дувањак, Спремено, Пулум, Г. Радумило, Дј. Радумило, Велаје, Станивук, М. Шавија.

Утакмица Шатор-Слога игра се у недјељу. Почетак је у 17.00 часова.

Д. П.

ДОБОЈЛИЈЕ ДЕСЕТКОВАНЕ

ДОБОЈ — Само неколико дана пред прву полуфиналну утакмицу са Шатором у Гламочу стручни штаб и руководство ФК Слога из Добоја нашли су се у веома незавидној ситуацији. Јер, чланови прве екипе Јајинић, Копић, Јањус, Пољашевић, Панић и Марић морали су хитно да се јаве у своје јединице, тако да неће путовати у Гламоч. Ако се овоме дода и податак да се први голман Зоран Наррић налази у болници, а да су повријеђени стандардни првотимци Рехановић, Крекић, Филиповић, Ерцег и Бабић и да је њихово учешће у екипи крајње неизвјесно, стање у клубу је готово алармантно.

Због тога је у четвртак по подне одржана ванредна сједница Извршног одбора клуба на којој је било ријечи чак и о могућности одлагања недјељног меча. Ипак, донесена је одлука да се утакмица одигра са расположивим снагама.

— У оваквој ситуацији арло је тешко саставити тим — каже Раде Васиљевић, шеф стручног штаба. Зато ћемо силом прилика морати повести јуниоре Митровића, Кузмића, Мишића, Вукчевића, који ће у Гламочу имати ватрено крштење.

А са овако десеткованим тимом шансе Слоге за успјех сведене су на минимум.

Сл. П.

ДАНАС СТАРТУЈЕ ЛИГА „ДЕРБИЈА“

ЛОПТА НА ЦЕНТРУ

БАЊА ЛУКА — Данас (субота) одиграће се први мечеви Лиге „Дербија“. Биће то прилика за клубове које су испали из Купа да поново обнове рад, иако је већина то већ учинила.

Како смо већ писали, због трошкова путовања Лига ће бити подијељена у двије групе — Бања Лука и Приједор. У првој ће се такмичити двадесет пет клубова, подијељених у шест подгрупа, док ће у другој учествовати дванаест тимова, разврстаних у двије подгрупе.

Пред сам почетак такмичења неке екипе

су одгодиле своје мечеве из оправданих разлога. Сусрет Борац - Омладинца је одгођен због учешћа друголигаша у баражу. Гламочки Шатор меч неће играти због обавеза у Купу, а комплетна група „Д“ бањолучке регије неће играти због обавеза играча у Војсци Републике Српске, али су ови клубови чврсто обећали да ће учествовати у Лиги „Дербија“.

Распоред првог кола бањолучке групе „А“: Лауш - БСК, Врбас - Жељезничар; „А“: Крајина - Напријед, Крила Крајине - Младост; „Б“: Слога (ГП) - Љубић, Лијевче - Лакташи, слободна је Козара; „Ц“: Пролетер - Минерал, Челинц '94 - Младост, слободан је Прогрес; „Д“: одгођено.

Распоред првог кола приједорске прве групе: Подгрмеч - Рудар, Партизан - Слобода, Козара - Грмеч; друга група: Борац - Кључ, Грахово - Младост, слободна је Пobjеда.

С. Б.

РУКОМЕТ

РУКОМЕТАШИ БОРАЦ КРАЈСА ИГРАЈУ ДАНАС (СУБОТА) У КАЧАРЕВУ

ЈАЧИ ОД ЈЕДИНСТВА

У АКЦИЈИ: Дејан ШПИРИЋ

КАЧАРЕВО — Рукометашки Борач Крајса играју данас (субота) у 19 часова заостали сусрет Друге савезне лиге са Јединством из Качарева. Пошто су јутрос рано отпутовали, Бањолучани ће из аутобуса на паркет Спортске дворане.

— Мислим да можемо побиједи Јединство, јер смо објективно бољи и квалитетнији састав — истиче Дејан Шпирӣћ, десно крило Борач Крајса. Ако први сусрет добијемо, мислим да ће у наредних пет, колико играмо дан за даном, бити више самопоуздања и инспирација за добар пласман на табели.

Бањолучани ће у сусрет са Јединством ући са комплетним саставом, јер нема ни повређених ни кажњених. Као што је најавио тренер, Борач Крајс ће у утакмицама завршице првенства указати шансу играчима који су у протеклом дијелу сезоне били у другом плану.

Д.Г.

ПРИЈЕДОР ДОМАЋИН КВАЛИФИКАЦИЈАМА ЗА ПОПУНУ ПРВЕ РУКОМЕТНЕ ЛИГЕ

ЧЕТИРИ КАНДИДАТА ДВА МЈЕСТА

● Борач (Дрвар), Слога (Добој), те Младост и Термомонтажа из Бање Луке водиће у наредна два дана битке за мјеста која воде у провласки караван

ПРИЈЕДОР — Данас и сутра (субота и недјеља) у приједорској Спортској дворани „Младост“ одржаће се квалификације за попуњу Прве рукометне лиге Републике Српске. У баражу учествују четири друголигашке екипе које су у првенству заузеле прва мјеста. То су: Борач (Дрвар) представник из групе Приједор, Слога (Добој), Младост и Термомонтажа, првопласиране екипе из групе Бања Лука.

— Све је спремно да на дјелу видимо најбоље друголигаше. Пред почетак сусрета, а први сусрет данас (субота) у 9 часова одредимо парове за сва три кола, колико ће се укупно играти у ова два дана — реферирше Чедомир Букић, председник Такмичарске комисије за друголигаше. А четири су кандидата, а само два мјеста воде у Прву рукометну лигу. Мислим да ће љубитељи рукомета у Приједору моћи да уживају у занимљивим утакмицама.

Термини одигравања сусрета су слиједећи: у суботу ће се играти прво и друго коло. Приједорневи сусрети почињу у 9 и 11.30 часова, а послеподневни у 17.30 и 19 часова. У недјељу су на реду сусрети посљедњег кола у 10 и 11.30 часова.

Д.Г.

ДРУГА РУКОМЕТНА ЛИГА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ — ГРУПА ЗАПАД

ДВИЈЕ УТАКМИЦЕ

● У „Борнику“ група запад одиграће двије утакмице док ће у Бијељини снаге одмјерити екипе групе исток

БАЊА ЛУКА — У оквиру Друге рукометне лиге Републике Српске за жене, група запад, данас ће се (субота) у Спортској дворани „Борник“ одиграти двије утакмице.

У првом мечу састаће се лидер на табели, екипа Младост Скарабе и Средњошколац из Новог Града (16.30 часова), док ће у другом сусрету снаге одмјерити домаћи „Иво Андрић“ и Трико из Градишке (18.00 часова).

ТАБЕЛА

1. Младост Скарабе	5	3	2	0	121:64	8
2. Трико	5	3	2	0	116:67	8
3. Иво Андрић	3	1	0	2	39:50	2
4. Борња	2	0	0	2	26:57	0
5. Средњошколац	3	0	0	3	29:83	0

Такмичење групе „исток“ одржаће се у суботу и недјељу у Бијељини. На попришту борбе изићи ће чланице: Пантера, Јединства из Брчког, Игмана с Илице, и РК Хаџићи. Све утакмице водиће арбитри: Драган Рељић, Драган Андрић и Драган Семиз.

Г.С.

СТРЕЉАШТВО

У СУБОТУ ФИНАЛЕ КУПА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ У СТРЕЉАШТВУ

ИСТА МЕТА ...

Учешће најавило шест екипа ● Очекују се интересантне и неизвесне борбе

БАЊА ЛУКА — У организацији Општинског стрељачког савеза и Стрељачког клуба Козара (Бања Лука) у суботу с почетком у 9 часова на Омладинском стрељашту Раковачке баре одржаће се Прво финале Купа Републике Српске у стрељаштву.

Учешће је најавило шест клубова: Геофон (Теслић), Пантери (Бијељина), Баљ (Српска Костајница), „Милан Филиповић“ (Козарске Дубице), „Лазо Лазич“ (Сводна), Романија (Пале) и домаћин Козара (Бања Лука), који ће одмјерити „око соколова“ на мушници серијске ваздушне пушке у свих шест категорија.

— С обзиром на квалитет и форму такмичара очекујемо велику борбу и неизвесност око пласмана, зато је тешко давати било какве прогнозе, на то мислим да су за нијансу најбоље екипе Геофон и Козара — рекао је Ацо Мудринић, тренер СК Козара, домаћина турнира.

Ј.П.

САТЕЛИТ У ПЛОВДИВУ

ПРВА ПОБЈЕДА

● Татјана Вучковић савладала њемачку представницу Катарину Кириш са 3:6, 6:3, 6:0

БАЊА ЛУКА — Најбоља тенисерка Републике Српске у конкуренцији сениорки Татјана Вучковић забиљежила је прву побједу на сателиту у Пловдиву.

ДАНАС ПОЧИЊЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЧЕЛЕНЦЕР

ЦИЉ — ГЛАВНИ ТУРНИР

БАЊА ЛУКА — Двоструки првак Југославије у тенису Бањолучанин Бојан Вујић данас стартује на Челенцер турниру.

Данас (субота) почињу квалификације за главни турнир.

— Исхран да будем, био бих срећан да стигнем до главног турнира. У квалификацијама треба да одиграм три кола и ако из сва три меча изађем као побједник, надметаћу се у главном турниру — ријечи су нашег шампиона Вујића.

Након завршетка трећег сателита у Софији Бојан се вриједно спремао за Челенцер. Одржао се путовања у Београд да би што спремнији дочекао ову сметру.

— Завртао сам себи да морам пружити максимум и на овом тениском скупу. Али, рекао сам: био бих задовољан уласком у главни турнир, а послје... — рекао је Бојан Вујић.

Т.П.

У првом колу главног турнира Татјана је снаге одмјерила са њемачком Катарину Кириш која је на овом турниру била четврти носилац.

Почео је обесхрабрујуће за нашу тенисерку: Киришова је први сет побиједила са 6:3.

— Након тог њеног триумфа услједио је још један шок за мене: у другом сету противница је повећала у побједљивих 3:0. Но, тада сам заиграла најбоље што знам, враћала сам Киришово неповратне лопте и направила први преокрет. Побједила сам са 6:3 — ријечи су Вучковићеве

Трећи сет била је само формалност. Наша тенисерка буквално је растурила противницу савладавши је с побједљивих 6:0.

Тако је Татјана Вучковић прву препреку у Пловдиву уклонила без проблема. На реду је друга препрека звана Румунка Меја Попеску.

Т.П.

НЕДЕЉНИ СТОНОТЕНИСКИ ТУРНИР

СУСРЕТ ПРИЈАТЕЉА

БАЊА ЛУКА — У недјељу (5. јуна) у бањолучком Стонотенском дому с почетком у девет часова одржаће се турнир пријатеља: састаће се екипе из Добоја, домаћи састав Еко — Борца и ветерани Еко — Борца.

Играће се појединачно, у дублу и мјешовитом дублу.

Г.С.

ДАНАС И СУТРА

ТАКМИЧЕЊЕ ВОЈНИКА

ПЕТРИЊА — Петриња је домаћин првог спортског првенства Српске Војске Крајине на којем ће се такмичити око 300 војника и старјешина. Припадници СВК такмичеће се у војничком вишебоју, пливању, стрељаштву, маратону и кросу. Ово спортско такмичење сутра ће се у 16 часова и свечано отворити, а такмичари ће своја спортска вјештине провјеравати до недјеље, 5. јуна, када ће спортско манифестација завршити.

Осим бројних учесника, наступиће и плесни студио за акробатски плес група Болеро из Кривине, СКУД „Душан Ђорђевић“ из Петриње... Организатор такмичења је банијски корпус и град Петриња. Сусрет војника и старјешина из РСК добио је свечан изглед, уређене су улице, парк, спортски терени.

Б.С.

ШАХ

ШАХОВСКО ПРВЕНСТВО ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПРЕКО ПЕДЕСЕТ УЧЕСНИКА

● На турниру учествује 57 шахиста, али се очекује да ће их се још пријавити ● Такмичење отворио генерал Славко Лисица

БАЊА ЛУКА — Поводом Видовдана, крсне славе Војске Републике Српске, у Бањој Луци ће се одржати бројна спортска такмичења. Једно од њих је већ почело: појединачно првенство Војске Републике Српске.

Церемонију отварања првенства започео је Милан Шкондрић, председник Организационог одбора и командант позадинске базе Бање Луке, једног од суорганизатора такмичења. Он је шахистима и гостима упutio сљедеће ријечи:

Желимо да влада дух витештва, да се борите мушки, војнички баш онако како се борите на првим линијама фронта одакле сте дошли.

Наше линије фронта овог момента су угрожене, ви то добро знате, али знате и да ће ваши саборци сачувати.

Наша дједовина, драги моји борци, не може и неће пасти. Ми смо довољно јаки и мотивисани да то не дозволимо.

Замијенили сте привремено ров са столицом, умјесто поља кота и шума које сте чували започете битку на 64 шаховске поља.

Надам се да ни ту неће бити предаје... Након Шкондрића за говорницу је изашао Миодраг Стјепановић, члан Извршног одбора ШС РС, који је говорио због чега је баш Бањој Луци повјерено овакво такмичење.

.... Бања Лука је град шаха. Дозаме је у походе Бањој Луци и велики шаховски геније Александар Алехин. У посљедњих неколико деценија готово да нема значајнијег шаховског имена а да у његовој биографији није и Бања Лука. Има Бања Лука седам шаховских турнира. Због свега тога треба вратити шаховски сјај Бањој Луци...

У име Главног штаба Војске Републике Српске учеснике и госте је поздравио генерал-мајор Славко Лисица, који је такмичење и прогласио отвореним. Уједно је генерал Лисица повукао и први, почасни, потез у партији Бојанић — Тица.

ПРВО КОЛО: Бојанић — Тица реми, Т. Мичић — М. Калачевић реми, Поповић — Милenkовић 1:0, З. Кузмановић — Рогода 1:0, Борковић — М. Мичић 0:1, З. Трикуновић — Пузигаја реми, Лукић — С. Кузмановић 1:0, Марковић — Куновић реми, Рачевић — Цакић 0:1, Трикуновић — Гаврић реми, Берић — Јаковљевић 0:1, В. Трикуновић — Борјановић 1:0, Шобић — Ганиkовић реми, Г. Калачевић — Радоњић 0:1, Иветић — Драчевић реми, Игњатовић — Чубра 1:0, Грговић — Попрић 1:0, Илић — Росић 0:1, Чичковић — Г. Праштало 0:1, Марић — Секулић 0:1, Гајић — Порокато 0:1, Војводић — Пантовић 0:1, Микановић — Рамлић 0:1, Вукковић — Дракулић 0:1, Штрбац — Грбић 1:0, Радовић — Бурбавић 1:0, Гатаровић — Пендић 0:1, Митровић — Б. Праштало реми, Тошић је био слободан.

У петак су одиграли три кола, а данас (субота) такмичење се наставља.

Скиница БАРАЛИП

КОМУНАЛНО ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ

"ВОДОВОД"

БАЊА ЛУКА

Улица 22. априла бр. 2 - Поштански факс 153

Телефони: Централна (078) 12-316, 12-376, 12-388, 12-428, телефакс: 12-380

ВОДА — ЗАЈЕДНИЧКА БРИГА

● Из бањолучке Фабрике воде сваког секунда кроз водоводну мрежу дугу 400 км потрошачима се испоручује хиљаду литара питке воде, чиме овај капацитет чини једним од највећих и најпремљенијих на подручју српских земаља. ● И поред свих потешкоћа у раду, редукације нису успјели, што не значи да неће ускоро ако дужници не испуне своју обавезу. Због тога из „Водовода“ апелују да се утрошена вода плаћа на вријеме, јер рачуни неће и не могу застарјети.

Један од најпоузданијих података о степену развоја и савремености једног подручја или мјеста, представља водоснабдијевање од којег умногоме зависи целокупан живот становништва и развој економских потенцијала. Нису ријетки примјери да су многа насељена мјеста остала без живота управо из разлога што није могло бити ваљано ријешено снабдијевање водом, а примјери гдје се водоводна мрежа градила у километарским дужинама најбољи су свједок захтјеву времена и потреби уоквирања живљења у савремене токове. Вода је неопходна човјечјем организму, без које се живот не би могао одржати. И осталим живим бићима ова је безбојна и безмирисна течност пријекно потребна за опстанак, а природа се побринула да земљину површину чак 3/4 покрива вода која у дебљим слојевима поприма плаву боју. Поуздано се не зна за почетак градње првих водовода, али се претпоставља да су први водовод изградили Римљани одакле се ова новина у „преношењу“ воде на веће удаљености врло брзо проширила по цијелом тадашњем царству. Када је ријеч о Бањој Луци и бањолучкој регији, прво организовано снабдијевање је започело године 1908. када је изграђен водозахват у мјесту Суботица на Мањачи, одакле је у градско насеље дотичало 20 литара воде у секунди. Овај водовод и дан-данас дјелимично обавља своју функцију у насељу Лауш и представља дио мозаика бањолучког водоснабдијевања. Након првог свјетског рата почела је изградња изворишта на десној обали Врбаса у насељу Новоселија, гдје се и данас налазе капацитети ЈКП „Водовод“ — из чијих прерађивачких погона 180.000 потрошача редовно користе питку воду. Ни ратна догађања нису „заврнула славине“, што је резултат изузетних напора запослених и жеље да потрошачи не осјете превелике тешкоће кризе, о чему дипл. инж. Саво ПУК, директор предузећа, истиче:

ИСКУСТВО ЈЕ БИЛО ПРЕСУДНО

— Ми смо се трудили и уз пуно разумијевања Скупштине општине, односно Извршног одбора успјели обезбиједити редовно снабдијевање свих наших 28.000 верификованих корисника или око 180.000 житеља ширег дијела града. Редукације није било из простог разлога што смо жељели на властито терет, помоћи превазилажење свеукупних тешкоћа у којима се друштво налази. Међутим, вријеме чини своје и „Водовод“ долази у све тежу ситуацију, због чега ћемо морати више брига повести о плаћању утрошене воде са напоменом, да неизмирени рачуни неће и не могу застарјети, што значи, да ће сви дужници морати кад-тад платити.“

Акцентирамо посебно овај сегмент актуелног тренутка „Водовода“ једноставно зато што функција бањолучке Фабрике воде углавном зависи од потрошача. Њихово редовно измирење рачуна за утрошену воду — значи редовно снабдијевање без редукација, брига о властитој водоводној мрежи у становима и објектима — значи опет више воде и могућност акумулирања средстава за даљи развој овог специфичног предузећа. Према подацима у протеклим мјесецима ове године, бањолучки потрошачи у просјеку плаћају око 35-40 посто, у чему широка потрошња становништво, мала привреда — угоститељски објекти, сервиси, разне услужне радионице, своју обавезу не измирују у складу са дуговањима над чиме би се морали замислити, јер ће „Водовод“ вјероватно морати посегнути за најдрастичнијом и најнепопуларнијом мјером — **ПОЈЕДИНАЧНОМ ИСКЉУЧЕЊУ** — У садашњој ситуацији свој „пословни образ“ најбоље су сачувале фабрике из комплекса агропрерађивачке индустрије, од чијих средстава, „Водовод“ углавном успијева одржавати текућу производњу.

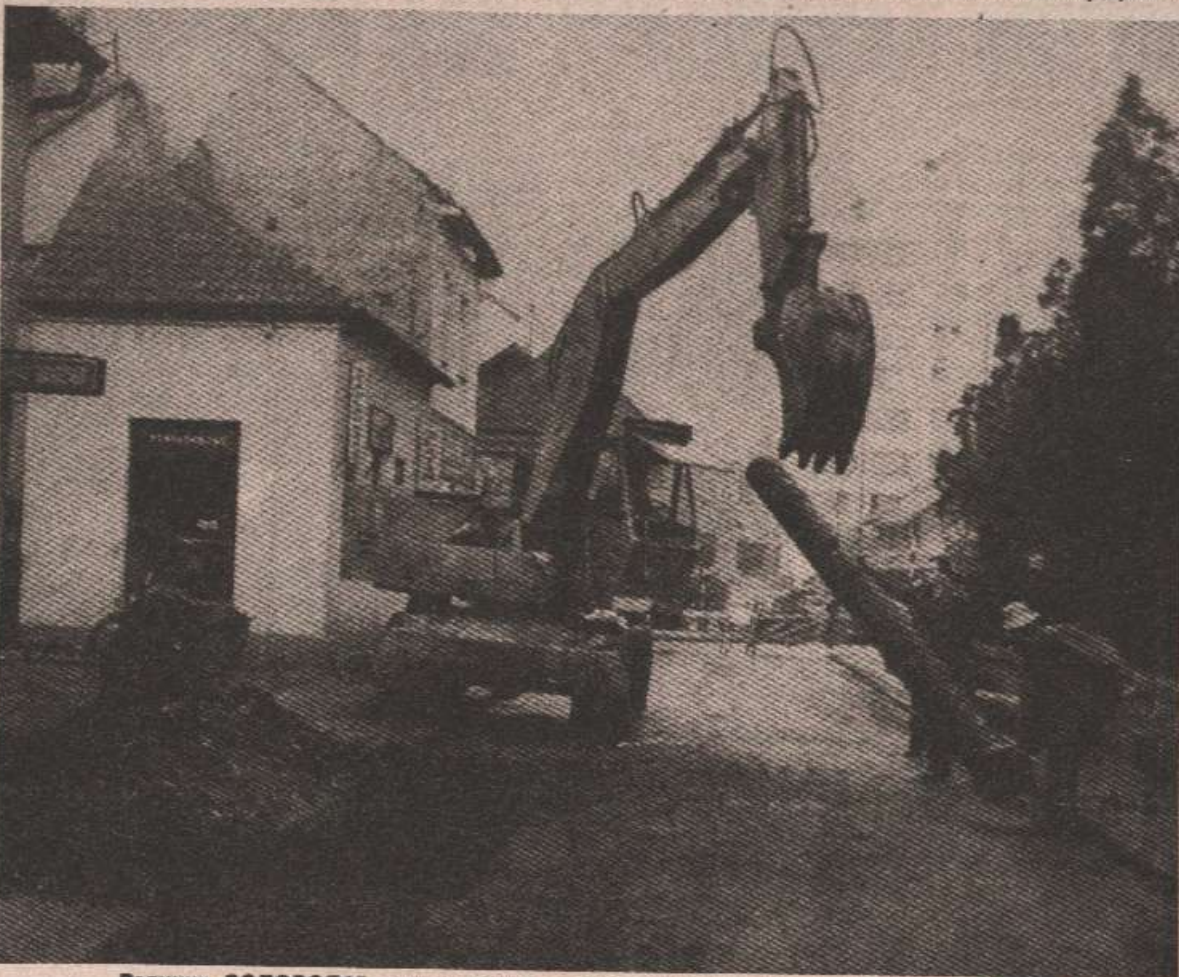
— Ми живимо од потрошача — истиче Милан ПУЦАР — комерцијални директор „Водовода“ и заиста је крајње вријеме да нам узврате јер су цијели протекли ратни период били квалитетно и правремено снабдијевани довољним количинама воде. Многи, око 25 посто корисника су у могућности сами очитати властито стање и измирити обавезу, како ускоро не би успјели редукације.

Цијена је више него симболична и износи 0,16 динара за један кубни метар, односно хиљаду литара. Очитавање и наплата ствара нам још неке проблеме у унутрашњој организацији посебно при распореду расположивих кадрова, који умјесто ангажовања у нашим производно-прерађивачким погонима, морају одлазити код потрошача, чиме се ситуација још више усложњава и доводи нас у немилост времена. А воде мора бити.

Није овдје само ријеч о неуредним платишама за утрошену воду, већ и неодговорности појединаца и институција који се без знања „Водовода“ прикључују на мрежу, оштећују постојеће инсталације и дакако, избегавају своју законску дужност. У „Водоводу“ однедавна постоји и тзв.

коментарише директор ПУК, истичући да нерад индустрије у горњем току Врбаса умногоме утиче на садашњи одличан квалитет воде. Ово је сазнање вриједно и из разлога што „Водоводу“ омогућава краћи процес прераде а потрошачима још више гарантује исправност и утврђени квалитет. Тиме ће се моћи продужити и вијек трајања целокупне опреме у оба прерађивачка погона, резервоарима за више зоне града са 40 пумпних уређаја, пумпе, електромоторе... али и водоводну мрежу која је рађена у разним временима и разним материјалима.

ЈКП „Водовод“ брине, уз снабдијевање и за одвођење употребљене воде кроз систем канализације дуг 250 км. Ваља нагласити да становници, најчешће из немара, у знатној мјери отежавају функционисање канализационе мреже бацајући смеће и друге отпатке, због чега би сви заједнички морали више бринути како би онечишћена вода могла без тешкоћа протећи до свог одређеног мјеста. И овај вид рада ЈКП „Водовод“ је потпуно усклађен са захтјевима савременог водоснабдијевања, чиме се колектив у потпуности уврстио међу ријетке који су потпуно опремљени за ову дјелат-

Радници „ВОДОВОДА“ приликом једне од редовних акција у изградњи водоводне мреже

телефонска служба плаћања и обавјештавања, што је усклађено са савременим радом оваквих привредних потенцијала, али и са временом које ваља користити што рационалније баш као и потрошњу воде.

БРИГА О КВАЛИТЕТУ — БРИГА ЗА ЗДРАВЉЕ

Бањолучани пију воду из ријеке Врбас, пречишћену у савременим погонима у Новоселији. Ријеч је о старом погону у којем се вода пречишћава природним путем и новом, Фабриком воде у којој се преради око 60 посто дневних потреба потрошача Бање Луке, Челинца и дијела општине Лакташи - Трн, односно Слатине. Фабрика је пуштена у рад 1975. године и представља последњу ријеч технологије у овој области, што се, нажалост, у овом времену показало и проблематичним с обзиром на немогућност набавке неопходних резервних дијелова. И овдје су искуство и добра сарадња са партнерима из СР Југославије пресудили: сами дјелимично израђују дијелове а партнери још никада нису успорили своје испоруке. Сваког секунда се у водоводну мрежу дугу 400 км шаље хиљаду литара квалитетне питке воде која се налази под сталном контролом у савремено опремљеној властитој лабораторији док микробиолошку анализу стално надзиру стручњаци бањолучког КМЦ-а. Цјелокупан водоток Врбаса је под пуном контролом —

ност на просторима српских земаља. Да није рат прекинуо развојне нити, „Водовод“ би већ имао изграђено и повећано ново извориште, проширио водоводну и канализациону мрежу на насеља која још немају ове инфраструктурне објекте, али и достигао висок степен у склопу властитог рада и развоја. Ови ће послови причекати нека боља времена када се рат заврши и са фронта врати 60 радника-бораца, од којих је, нажалост, шест погинуло, а бригу о њиховим породицама преузело 150 радника, колико је данас стално запослено. Помоћ одбрани је огромна јер се у Бањој Луци налазе велики војни објекти који су уједно и велики потрошачи, а потпомогнут је и низ акција хуманитарног карактера.

У „Водоводу“ би били сретнији да нису, као и сви остали, принуђени помагати и борити се за властито животно, већ у миру који је предуслов свих других активности, развијати се и градити будућност генерацијама које долазе. Очување садашњих капацитета и њихово одржавање је тренутно једина могућност, коју потрошачи због своје немарности првенствено неплаћањем рачуна за потрошену воду, могу добрим дијелом угрозити. Тиме и цијело бањолучко водоснабдијевање. Ваља, дакле, бити одговоран и коректан, јер сама помисао да славине могу бити заврнуте, довољно је јасно улозорење о чему су још стари народи покушавали изнаћи тада најбоља рјешења. Умјесто данашњих водомјера, користили су „клевсидре“ — водене часовнике за мјерење времена помоћу сталног и правилног отицања воде кроз мали отвор.

Д. КИСИМ

Ин меморијам

ЕНВЕР ТЕРЗИЋ

6.6.1993. — 6.6.1994.
Празнина, туга и бол су остали у срцима нас који смо те вољели.
Породица
041229

Тужно сјећање на драгу

БОЈУ НИНКОВИЋ

Драган и снаха Љиља
040663

Тужним срцем јављамо свој родбини, пријатељима и познаницима да је дане 2.6.1994. године у 23 године часно изгубио живот као припадник Војске Републике Српске наш драги

БОЖИДАР (ДРАГОЉУБА) ТОПИЋ

од брата Богдана
041276

Последњи поздрав драгом брату

БОЖИДАРУ ТОПИЋУ БОМБАШУ

од брата Богдана
041276

Тужно сјећање на нашег драгог

ЉУБИШУ ШУКАЛА

Породица Лукић
041274

Тужно сјећање на драгог брата

ЉУБИШУ ШУКАЛА

Брат Мишо, Мира, Борис и Огњен
0040701

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ ШУКАЛА

од стрица Станоје и стрине Љепосаве
040704

Тужно сјећање на драгу кћерку

ПЕТРУ

Отац Милан
041277

Тужно сјећање на нашу драгу пријатељицу

МАРИЈУ ЛУКАЧИЋ

Пријатељи Сања, Ружица и Тони.
041269

Тужно сјећање на вољену баку

БОЈУ НИНКОВИЋ

Твоја унука Јелена
0040663

Сахрана ће се обавити у суботу 4.6.1994. године у 15 часова на гробљу Топић — Карновац. Ожалошћени: мајка Зорица, отац Драгољуб, брат Златко, те остала многобројна родбина комшије и пријатељи.

Последњи поздрав драгом брату

БОЖИДАРУ ТОПИЋУ

од породице Босанчић: Бранка, Цвијете, Биљана и Богдана
041278

Последњи поздрав драгом

БОЖИДАРУ ТОПИЋУ

од породице Босанчић: Бранка, Цвијете, Биљана и Богдана
041278

Тужно сјећање на нашег драгог

ЉУБИШУ ШУКАЛА

Породица Боговац
041274

Дане 5. јуна 1994. године навршава је 40 тужних дана откљко нас је звијездек напустио наш драги

ЉУБИША (ЗДРАВКЕ) ШУКАЛО

Тога дана у 10 часова посетитићемо његову вјечну кућу и положићемо цвијеће на гробљу у Пријавковима. Овом приликом позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже. Ожалошћени: отац Здравко, мајка Драгојла, сестра Весна, зет Небојша и сестрична Тања.
0040703

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ ШУКАЛА

Брат Јеленко, Љиља, Сања и Марина
040704

Тужно сјећање на драгу мајку

ПЕТРУ

Син Дражан
041277

Дане 5. јуна 1994. године навршава се 40 тужних дана откљко нас је напустила наша драга

БОЈА НИНКОВИЋ

Од дјевера Уроша са породицом.
004708

Тужно сјећање на нашу драгу

БОЈУ

Дане 5.6.1994. године навршава се 40 тужних дана од смрти наше драге снахе

Последњи поздрав драгом брату

БОЖИДАРУ

од брата Златка.

Последњи поздрав драгом саборцу

БОЖИ ТОПИЋУ

Колега Зоран Крчмар, Драгослав Трнинић, Ненад Петровић и Пејић Драго.
0040688

Тужно сјећање на нашег драгог

ЉУБИШУ ШУКАЛА

Жељко и Љиљана
041274

Тужно сјећање на драгог брата

ЉУБИШУ

од сестре Весне, зета Небојше и сестричне Тање.
040703

Тужно сјећање на драгог

ДАЛИБОРА ТАДИЋА

од брата Драге, Љиље и Србе
040704

Тужно сјећање на драгу сестру

ПЕТРУ

Брат Бошко
041277

Тога дана у 10 часова посетитићемо њену вјечну кућу и положићемо цвијеће на Новом гробљу. Позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже. Ожалошћени: мајка Сава, супруг Живко, синови Милан и Драган, снахе Љиља и Драгица и унука Јелена.
0040663

Тужно сјећање на драгу кћерку

БОЈУ НИНКОВИЋ

Мајка Сава
0040663

Тужно сјећање на драгу снаху

БОЈАНУ НИНКОВИЋ

Засва Зора, Ђуро, Данка, Ранко и Бака Љубица
041272

Последњи поздрав драгом брату

БОЖИДАРУ ТОПИЋУ

од брата Љубише са породицом.
0040702

Последњи поздрав драгом саборцу

БОЖИДАРУ ТОПИЋУ

од тетке Петре, Богдана, Драгана и Горана Штркић.

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ

Синиша, Санда, Љиљана и Радан
041278

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ

од тетке Зоре, тетке Мирка и брата Аце
040703

Тужно сјећање на драгог

ДАЛИБОРА ТАДИЋА

од сестре Весне, Небојше и Тање.
040703

Тужно сјећање на драгу сестру

ПЕТРУ

Сестра Бориславка
041277

Тужно сјећање на драгу супругу

БОЈУ НИНКОВИЋ

Супруг Живко
040663

Тужно сјећање на драгу колегиницу

БОЈАНУ НИНКОВИЋ

Дане 5. јуна 1994. године навршава се 40 дана од смрти нашег драгог

Последњи поздрав драгом брату

БОЖИДАРУ ТОПИЋУ

од Горана Сувејчевића.
040702

Последњи поздрав пријатељу

БОЖИ

од радног особља кафе-бара „Голден кард“.
041280

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ

Живко, Анита и Бојан
041278

Тужно сјећање на драгог брата

ЉУБИШУ

од сестре Гоге, зета Владе, Вење и Сандра
040703

Тужно сјећање на драгог

ДАЛИБОРА ТАДИЋА

Дане 4.6.1994. године навршава се 40 тужних дана од смрти наше драге мајке, кћерке, сестре, тетке и свастике

Тужно сјећање на драгу сестру

ПЕТРУ

Сестра Невенка, свак Недељко и сестрић Томилав
041277

Тужно сјећање на мајку

БОЈУ НИНКОВИЋ

Син Милан, снахе Драгица и унука Јелена.
040663

Тужно сјећање на драгу сестру

СЛОБОДАНА МИЛИЋА

Тога дана у 11 часова посетитићемо његов гроб и положићемо цвијеће на гробљу у Брекињи. Породица Милић и Вулић
0040652

Последњи поздрав ратном другу

БОЖИДАРУ ТОПИЋУ

од саборца из Праг батаљона Војне полиције.
041275

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ

од брата Раде и Гоге.
040704

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ

Драшко, Нена, Наде, Зоран и Ацо
041278

Тужно сјећање на драгог

ЉУБИШУ

од комшије Љубиника и Драгана.
040703

Тужно сјећање на драгог

ПЕТРЕ ГРБИЋ, рођ. РАЧИЋ

Тога дана у 12 часова посетитићемо њену вјечну кућу, положићемо цвијеће и залити сузама. Ожалошћени: отац Милан, син Дражан, браћа Бошко и Боро, сестре Бјелица, Невенка и Бориславка, свак Милан и Недељко, сестрић Томилав, сестрић Гордан и остала многобројна родбина, пријатељи и комшије.
041277

Тужно сјећање на драгу сестру

ПЕТРУ

Сестра Бјелица, свак Мерко, сестрић Гордан.
041277

